

Preventivně výchovná činnost sborů dobrovolných hasičů vybrané obce s rozšířenou působností

Bc. Michala Plucková

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Michala Plucková**
Osobní číslo: **L22517**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Preventivně výchovná činnost sborů dobrovolných hasičů vybrané obce s rozšířenou působností**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši se zaměřením na koncepční a strategické dokumenty, monografie, studie a stati.
2. Charakterizujte preventivně výchovnou činnost.
3. Analyzujte současný stav vzdělávání a činnost referentů prevence sborů dobrovolných hasičů vybrané obce s rozšířenou působností.
4. Na základě zjištěných skutečností navrhnete případné změny a doporučení ke zlepšení aktuálního stavu.
5. Zpracujte metodický materiál pro činnost preventistů v oblasti požární ochrany.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HADDOW, George D., Jane A. BULLOCK a Damon P. COPPOLA. *Introduction to emergency management*. Sixth Edition. Elsevier, 2017. ISBN 978-0-12-803064-6.
2. MARTÍNEK, Bohumír. *Metodický manuál pro přípravu preventistů ochrany obyvatelstva*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2014. ISBN 978-80-7385-146-0.
3. NITRA, Josef. *Pompiéři, požárníci, hasiči: dějiny českého hasičství*. 2. aktualizované vydání. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. ISBN 978-80-7553-848-2.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **26. dubna 2024**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 26. 4. 2024

Jméno a příjmení studenta: Bc. Michala Plucková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je věnována preventivně výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů na území obce s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem. Teoretická část práce vymezuje základní právní předpisy, historii požární ochrany a preventivně výchovnou činnost realizovanou nejen státními subjekty, ale i dobrovolnickými organizacemi. Praktická část se soustředí na vzdělávání a činnosti vykonávané referenty prevence a výchovné činnosti ve vybrané obci s rozšířenou působností. Prostřednictvím metody dotazníkového šetření doplněné o testovou část, řízeného rozhovoru a SWOT analýzy jsou identifikovány a analyzovány nedostatky v předmětné oblasti. Výstupem práce jsou návrhy a doporučení ke zlepšení aktuálního stavu spolu s metodickým materiálem pro činnost preventistů.

Klíčová slova: odborná rada prevence, požární ochrana, preventivně výchovná činnost, referent prevence a výchovné činnosti, sbor dobrovolných hasičů

ABSTRACT

The diploma thesis is devoted to preventive educational activities of volunteer fire brigades in the area of the municipality with extended competence Bystřice nad Pernštejnem. The theoretical part of the thesis defines the basic legal regulations, the history of fire protection and preventive educational activities carried out not only by state entities but also by volunteer organizations. The practical part focuses on education and activities carried out by prevention and education officers in a selected municipality with extended competence. Through the method of a questionnaire survey supplemented by a test part, guided interview and SWOT analysis, the gaps in the subject area are identified and analysed. The results of the work are proposals and recommendations for improvement of the current situation together with methodological material for the activities of preventionists.

Keywords: professional prevention council, fire protection, preventive educational activities, prevention and educational activity officer, volunteer fire department

Ráda bych vyjádřila poděkování doc. RSDr. Václavu Loškovi, CSc. za ochotu a cenné rady které mi v průběhu zpracování práce věnoval. Velký dík patří i mjr. Ing. Milanu Bělíkovi, vedoucímu okresní odborné rady prevence, rodině a blízkým přátelům.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 PRÁVNÍ RÁMEC A DOKUMENTY VZTAHUJÍCÍ SE K DANÉ PROBLEMATICE	12
2 HISTORIE POŽÁRNÍ OCHRANY	16
2.1 OBDOBÍ DO ROKU 1918	16
2.2 OBDOBÍ MEZI LETY 1918–1945	18
2.3 POVÁLEČNÉ OBDOBÍ MEZI LETY 1945–1960	19
2.4 OBDOBÍ MEZI LETY 1960–1989	20
2.5 OBDOBÍ OD ROKU 1989 DO SOUČASNOSTI	21
3 PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST	23
3.1 VÝVOJ PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ ČINNOSTI	23
3.2 OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ A FORMY PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ ČINNOSTI.....	24
3.3 INSTITUCE PODÍLEJÍCÍ SE NA REALIZACI PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ ČINNOSTI.....	25
3.4 PROJEKTY PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ ČINNOSTI.....	28
3.5 PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST V ZAHRANIČÍ.....	30
4 POŽÁRNÍ PREVENCE	33
4.1 SDRUŽENÍ HASIČŮ ČECH, MORAVY A SLEZSKA	33
4.1.1 Vnitřní organizace	33
4.1.2 Požární prevence v rámci Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.....	34
4.2 DRUHY ODBORNOSTI.....	34
4.2.1 Odbornost v oblasti ochrany obyvatelstva	35
4.2.2 Odbornost v oblasti požární ochrany	36
4.3 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	37
4.3.1 Vnitřní organizace	38
4.3.2 Požární prevence v rámci sborů dobrovolných hasičů.....	39
ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI	42
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	43
5 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ BYSTRICE NAD PERNŠTEJNEM	44
5.1 ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ	45
5.2 DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	45
5.3 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	45
5.4 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI NA ÚZEMÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	46

6	VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOST REFERENTŮ PREVENCE VE SPRÁVNÍM OBVODU	48
6.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A TESTOVÁ ČÁST	48
6.1.1	Dotazníkové šetření.....	48
6.1.2	Testová část.....	58
6.2	ŘÍZENÝ ROZHOVOR	66
7	SWOT ANALÝZA	68
8	NÁVRHY A DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ AKTUÁLNÍHO STAVU	73
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM GRAFŮ	88
	SEZNAM PŘÍLOH	89

ÚVOD

Současný svět se potýká s řadou hrozeb a z nich vyplývajících rizik ovlivňujících lidské životy, zdraví a majetkové hodnoty. K zajištění ochrany zájmů společnosti je zapotřebí přijetí vhodných opatření snižujících potenciální dopady vzniklých událostí. Jedním z neúčinnějších nástrojů se jeví prevence, zaujímající v celém systému ochrany obyvatelstva zásadní postavení.

Zejména historické prameny poukazují na rostoucí význam požární ochrany a s ním spojené vzdělávání všech věkových skupin populace. Lze konstatovat, že preventivně výchovná činnost nespočívá pouze v prováděné osvětě občanů, ale zahrnuje širokou oblast činností vedoucích ke snížení pravděpodobnosti vzniku nežádoucích jevů a z nich vyplývajících událostí. Při zajišťování odpovídající míry požární bezpečnosti obyvatelstva je hlavním koordinačním orgánem Hasičský záchranný sbor České republiky.

Důležitou úlohu zastávají i dobrovolná uskupení, z nichž nejvýznamnější jsou sbory dobrovolných hasičů zřizující ve svých strukturách referenty prevence a výchovné činnosti. V dřívějších letech jejich činnost spočívala především v provádění požárních kontrol domácností. Se vznikem legislativní úpravy výchozího právního předpisu došlo v oblasti vykonávaných činností ke značnému útlumu. Zejména vynětí možnosti realizace požárních kontrol znamenalo pro řadu členů ztrátu smyslu práce a hlavní náplně členství.

V současné době se preventisté podílejí na zajišťování požární bezpečnosti obcí a občanů v nich žijících. Prostřednictvím dostupných možností seznamují veřejnost s možnými riziky a adekvátními reakcemi na ně, neboť každý se může kdykoliv ocitnout v situaci, ve které bude odkázán pouze sám na sebe a svá rozhodnutí vedoucí mnohdy k záchraně života a zdraví.

Z pohledu členky sborů dobrovolných hasičů a referenta prevence a výchovné činnosti považují podíl dobrovolných uskupení na požární prevenci za klíčový, neboť Hasičský záchranný sbor nedisponuje dostačujícím množstvím personálních zdrojů nezbytných ke zvýšení připravenosti veškerého obyvatelstva na mimořádné události. Zejména ve vztahu k ochraně lidských životů je třeba pamatovat, že „*Šťěstí přeje připraveným*“.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat současný stav vzdělávání a činnost referentů prevence a výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů na území obce s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem. Dílčím cílem je:

- zpracování teoretického vstupu se zaměřením na monografie, stati, koncepční a strategické dokumenty,
- na základě zjištěných skutečností navrhnout případné změny a doporučení ke zlepšení aktuálního stavu,
- vytvořit metodický materiál pro činnost preventistů na úseku požární ochrany.

Ke splnění výše uvedených cílů jsou využity následující metody:

- *rešerše* – shromáždění teoretických východisek sloužící k lepší orientaci a pochopení předmětné problematiky,
- *dedukce* – postup shrnutí výsledků a vyvození závěrů od obecného ke konkrétnímu,
- *indukce* – stanovení obecných závěrů vyvozených z dosažených dílčích cílů,
- *statistické sledování dat* – vyhodnocení počtu požárů a ostatních mimořádných událostí ve vybraném územním celku za období uplynulých 5 let,
- *dotazníkové šetření* – zjištění úrovně znalostí a vykonávaných činností na úseku požární prevence,
- *analýza* – využití SWOT analýzy k dosažení stanovených cílů práce,
- *syntéza* – sumarizace poznatků získaných na základě rešerše a analýzy současného stavu vzdělávání a činnosti referentů prevence a výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ RÁMEC A DOKUMENTY VZTAHUJÍCÍ SE K DANÉ PROBLEMATICE

K zajištění funkčnosti celého systému je zapotřebí aplikace řady právních norem a dokumentů definujících základní aspekty předcházení vzniku mimořádných událostí a ochrany lidských životů, zdraví či majetkových hodnot.

Mezi nejdůležitější právní normy a dokumenty vztahující se k dané problematice lze zařadit:

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Cílem zákona je především vytvoření podmínek pro ochranu života a zdraví obyvatel a majetku před požáry. Definuje povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob spolu s povinnostmi Ministerstva vnitra (dále jen „MV“), které na základě § 24 odst. 1 písm. l) stanovuje zaměření preventivně výchovné, propagační a ediční činnosti. Důležitou roli zastávají i obce a obecní úřady, zpracovávající stanovenou dokumentaci požární ochrany a organizující preventivně výchovnou činnost. Na činnostech směřujícím k předcházení vzniku požárů se dle § 75 podílejí i občanská sdružení a veřejně prospěšné organizace působící na úseku požární ochrany. (Česko, 1985)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Obsahem je definice integrovaného záchranného systému a řada pojmů, související s jeho složkami a s činnostmi, které vykonávají. Při přípravě na mimořádné události (dále jen „MU“) a při provádění záchranných a likvidačních prací zaujímají zásadní postavení zejména státní orgány spolu s orgány územních samosprávných celků. Za sjednocení postupů v oblasti ochrany obyvatelstva mezi úřady obcí s rozšířenou působností a úřady s krajskou působností zodpovídají dle § 10 odst. 5 *hasičské záchranné sbory krajů*, zřízené zákonem č. 320/2015 Sb., *o Hasičském záchranném sboru*. Mimo jiné organizují instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva k čemuž zřizují svá vzdělávací zařízení. Pro potřebu správních obvodů úřadů obcí s rozšířenou působností seznamují ostatní obce, právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení obyvatel a s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi. Za účelem zajištění přípravy na MU jsou dle § 27 *hasičské záchranné sbory krajů*, orgány obcí či Ministerstvo vnitra oprávněny v mezích své působnosti kontrolovat dodržování zákona a prováděcích předpisů. (Česko, 2000a)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Zákon vymezuje základní pojmy vztahující se ke krizovému řízení spolu s jednotlivými orgány, podílejícími se na zajištění připravenosti k řešení krizových situací. Dle § 15 odst. 3 písm. a) *hasičský záchranný sbor kraje* seznamuje nejen obce, ale i právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravovanými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení. Obdobná povinnost je dána i obecním úřadům. (Česko, 2000b)

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Stanovuje způsoby a obsah informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení. Ve vztahu k ochraně obyvatelstva je část vyhlášky věnována způsobu provádění evakuace a jejímu zabezpečení, stavbám civilní ochrany a stavbám dotčeným požadavky civilní ochrany. Součástí je i technické, provozní a organizační zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění spolu se způsobem poskytování tísňových informací. (Česko, 2002)

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru

Definuje základní pojmy a stanovuje podmínky pro právnické a fyzické osoby v oblasti požární bezpečnosti. Zároveň se zabývá způsobem a lhůtami pro provádění kontrol dodržování předpisů. Součástí je i § 27 pojednávající o druzích, obsahu a způsobu vedení dokumentace požární ochrany. Některé z podmínek požární bezpečnosti komínů a kouřovodů jsou uvedeny v § 43. (Česko, 2001a) Podrobněji se však problematikou čištění, kontrol a revizí spalinových cest zabývá *vyhláška č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty*.

Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb., k provedení zákona o požární ochraně

Jak vyplývá z § 29 *zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně* jednou z povinností obce je zpracování stanovené dokumentace požární ochrany. Veškeré její náležitosti jsou obsaženy ve výše uvedeném nařízení vlády. (Česko, 2001b) Zde zastávají podstatnou roli členové sborů dobrovolných hasičů – konkrétně referenti prevence a výchovné činnosti, kteří mnohdy pro obec danou dokumentaci zpracovávají a průběžně ji aktualizují.

Bezpečnostní strategie České republiky

Aktuální Bezpečnostní strategie byla přijata *usnesením vlády č. 478 ze dne 28. června 2023*. (Usnesení Vlády České republiky ..., 2023) Jedná se o základní vládní dokument bezpečnostní politiky České republiky, který je východiskem pro zpracování dalších strategií a koncepcí v oblasti bezpečnosti státu. Ve svém obsahu poukazuje na narušení bezpečnosti mezinárodního prostředí a nutnost připravenosti republiky na řešení mimořádných událostí a krizových situací různého charakteru. Vymezena jsou nejen východiska bezpečnostní politiky, ale i bezpečnostní prostředí, zájmy a strategie jejich prosazování. Ve srovnání s předchozí strategií je nově obsažena i oblast strategické pozornosti zahrnující zdrojové zajištění obrany či ochranu obyvatelstva a krizové řízení. Podpora rozvoje systému přípravy obyvatelstva a snaha o zlepšení podmínek akceschopnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů poukazují na fakt, že dobrovolníci a prevence zastávají v systému bezpečnosti značnou roli. (Bezpečnostní strategie České republiky, 2023)

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030

Jedná se o výchozí dokument pro zajištění bezpečného života občanů na území České republiky. Celkem jsou definovány 3 strategické cíle z nichž každý sestává ze 4 úkolů. V oblasti prevence je nezbytné neustálé zvyšování soběstačnosti obyvatel při mimořádných událostech a podpora lokálních uskupení, které v celém systému zastávají značnou roli. Realizace vzdělávacích programů nejen pro volené funkcionáře dokládá fakt, že správná reakce obyvatel na události se jeví klíčovou. Dokument odkazuje i na vzdělávací aktivity Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“), v jehož strukturách lze nalézt koordinátory preventivně výchovné činnosti a jejich pracovní skupiny. (Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030, 2021)

Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení

Koncepce, vydaná roku 2017, si klade za cíl nastavení systémového řešení přípravy osob a koordinace jejich vzdělávání v předmětné oblasti. Jejím zpracování předcházela analýza stavu vzdělávání odborníků a ostatních subjektů prostřednictvím dotazníkového šetření a SWOT analýzy. Výstupem dokumentu je soupis jednotlivých úkolů nezbytných pro optimalizaci systému vzdělávání a jeho další rozvoj. (Koncepce vzdělávání ..., 2017)

Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky č. 6/2015, k realizaci preventivně výchovné činnosti

Pokyn ze dne 4. února 2015 sjednocuje postupy realizace preventivně výchovné činnosti (dále jen „PVČ“) u Hasičského záchranného sboru. Roční plán a zaměření PVČ zpracovává celostátní koordinátor ve spolupráci s pracovní skupinou generálního ředitelství. Schválení je následně v gesci generálního ředitele. Na úrovni krajů za oblast prevence zodpovídají jednotlivé pracovní skupiny HZS krajů, jejichž činnost je řízena koordinátorem preventivně výchovné činnosti HZS kraje. Pokyn zahrnuje i problematiku finančního zabezpečení spolu s minimální výší nezbytných finančních prostředků, uvedených v Příloze č. 2 dokumentu. (Česko, 2015)

Z hlediska právního ukotvení předmětné problematiky lze konstatovat, že se jedná o propracovaný systém právních norem a koncepčně strategických dokumentů, jejichž průběžná aktualizace zajišťuje adekvátní reakci na situace vzniklé v bezpečnostním prostředí státu.

2 HISTORIE POŽÁRNÍ OCHRANY

Od doby existence lidstva se oheň postupně stával nejen jeho pomocníkem, ale i nepřitelem. V dávných dobách sloužil především jako významný zdroj tepla a světla. Postupem času se stával stále více využívaným, zejména při ochraně před zvířaty, při přípravě pokrmů či k výrobě nástrojů. (Jha et al., 2020)

Obdobím uvědomění si nezbytnosti požární ochrany se stal středověk. Při tehdejší rozsáhlé výstavbě domů a měst byly využívány zejména hořlavé materiály – dřevo či sláma. Ve spojení s neopatrností při zacházení s ohněm tak mnohdy docházelo k ničivým požárům, kterým často podlehla i celá města.¹ (Szaszo, 2010)

2.1 Období do roku 1918

V počátcích výstavby měst byla jejich správa v kompetenci královských rychtářů. Později plynule přešla na obyvateli volené zástupce – tzv. městské rady, které mimo jiné řídily i likvidaci požárů. Stále častější požáry vedly k nutnosti vydání řádů a nařízení. Za nejstarší titul je považován pražský statut „O ohni“, pocházející ze začátku 14. století. Obyvatelům byla nařízena povinnost ochrany svého ohně a byl vydán zákaz nošení zbraní do jeho blízkosti. Povinnost výpomoci při hašení byla stanovena tak, že: *„Všichni šmejdiři mají k ohni přijíti a tam věrně pomáhati, kdyby některý z nich tak učiniti obmeškal, má se mu veškeré zboží vzíti a z města vypověděti a nikdy více nesmí se vrátiti.“* (Nitra, 2020)

Postupně docházelo ke vzniku podrobnějších požárních řádů, které mj. určovaly místa uložení prostředků nezbytných k hašení. Za jejich dovoz k ohni zodpovídaly tzv. cechy. Roku 1546 byl vydán „Požární řád pana Berky z Dubé“, který se stal předlohou pro další zpracování. Součástí oblasti prevence byly i tzv. požární prohlídky domů, prováděné nejčastěji kominíky či desátníky (ideálně jednou za čtyři týdny). Povinnost odstranění zjištěných závad byla obyvatelům uložena do dvou týdnů, jinak následovala pokuta ve výši kopy grošů. Z důvodu žhářství byly zřízeny i požární hlídky. Jejich činnost spočívala zejména v pochůzkách po městě či vesnici, ve dne i v noci. Obdobně jako tomu bylo již ve 14. století, tak i zde platila povinnost účasti na hašení. Tehdejší vyrozumění o vzniku požáru bylo prováděno zvoněním zvonů, vyvěšením červeného praporu, trubením na volský roh nebo zvoláním „Hoří!“. Realizována byla i pasivní ochrana před požáry, a to zejména prostřednictvím soch a obrazů svatých. (Nitra, 2010)

---

¹ Za jeden z nejnámějších velkých požárů je považován Velký požár Londýna z roku 1666.

Obdobím výrazných změn v požární ochraně byla doba vlády Marie Terezie. Dne 21. srpna 1751 vydala „Řád k hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny markrabství Moravského“ stanovující pokyny k hašení spolu se způsoby vzdělávání účastníků osob. Podstatné bylo ustanovení o odstranění všech dřevěných komínů a jejich náhrada za komíny zděné.² Stavěl-li se nový dům, jeho obvodové zdivo muselo být z cihel. Jednotlivé hranice domů od sebe byly odděleny prostřednictvím stromů, které měly zabránit přenosu požáru mezi obydleními. Povinnost účasti osob na hašení stanovil o 4 roky později vydaný „Řád ohně pro království České“ a to do vzdálenosti 1 hodiny od místa požáru. Na tvorbu reformy a vydávání řádů ve vztahu k požární ochraně navázal i její syn, císař Josef II. (Nitra, 2020)

První polovina 19. století je specifická vznikem dokumentů, ustavujících podmínky k úspěšnému hašení. Tehdejší obyvatelé si byli vědomi ničivých důsledků požárů a stále častěji se tak mezi lidmi objevovala myšlenka nezbytnosti stálých služebníků k hašení. (Szaszó, 2010) Následující roky jsou charakterizovány snahou o vytvoření hasičských sborů. V Praze např. roku 1820 vznikla tzv. Stálá požární pohotovost, sestávající z členů různých cechů. Její činnost byla však omezena pouze na noční hodiny. Historicky prvním placeným sborem se stal roku 1853 sbor ustavený v Praze. Jednalo se o tzv. městské počišťovače, sestávající z 12 řadových členů a jednoho vedoucího. (Z historie našich hasičů, 2021)

Vznik profesionálního sboru inicioval myšlenku širšího zapojení dobrovolníků do dané problematiky. V obci Velvary roku 1864 vznikl první sbor dobrovolných hasičů, založený Karlem Krohnem.³ Pro další vznik dobrovolných uskupení bylo zapotřebí vytvořit pevný základ v oblasti práva. Roku 1867 byl vydán *zemský zákon č. 135 ř. z., o právu shromažďovacím*, na který později navázaly další 3 zákony, ustavující Řád policie požárové a stanovující vztahy sborů k obcím. (Pátek et al., © 2001)

Vydáním řádu došlo k nárůstu počtu sborů, kterých již bylo na našem území celkem 700. Nadpoloviční většinu však tvořily sbory německé. Početní rozdíl v rozsáhlé členské základně obou uskupení byl přisuzován zejména potlačování českého národa a jazyka v tehdejší Rakousko-Uhersku. (Szaszó, 2021)

Během zemského sjezdu, konaného v Praze roku 1876, mělo dojít k vytvoření Hasičského zřízení zemského s jednacím jazykem českým i německým. Z důvodu neochoty připojení se německých sborů však veškeré snahy o vznik nového společenství selhaly.

---

² Problémem však bylo omezené množství stavebního materiálu a nedostatek finančních prostředků obyvatel.

³ Myšlenka založení sboru dobrovolných hasičů vznikla během jeho pobytu v Hamburku, kde se stal svědkem požáru, na jehož likvidaci se podíleli místní hasiči.

Úspěšným se stal až rok 1878 kdy v Teplicích došlo k založení Ústřední zemské hasičské jednoty Němci. Účast českých sborů byla zpočátku relativně nízká z důvodu možnosti pouze poradního hlasu, avšak ustavením českého zástupce Dr. Jana Figara jako náměstka starosty došlo k vedení jednání odděleně jak v českém, tak i německém jazyce. (Macháček, Marek, 1931)

Nedostatečná podpora členů a zvyšující se počet sborů vedly k seskupování se do větších celků tzv. žup. První z nich vznikla v Horažďovicích a byla uskupením pro oblast českého jihozápadu. Následně vznikaly i další župy, a to v Libochovicích, Chrudimi či Čáslavi. (Nitra, 2010) Nespokojenost českých žup vyvrcholila roku 1891 kdy došlo k rozdělení Ústřední zemské hasičské jednoty. Vznikla tak česká „Zemská ústřední hasičská jednota království Českého“ a německá „Feuerwehr Landes Zentral Verband für Böhmen.“ Oddělená činnost obou ústředí fungovala až do konce 1. světové války. (Historie a vývoj sboru, © 2019)

2.2 Období mezi lety 1918–1945

Vznikem Československé republiky, vyhlášené dne 28. října 1918, došlo k podřízení všech samosprávních, župních i zemských úřadů Národnímu výboru. Současně s tím byl vydán i tzv. *recepční zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého*, upravující správní uspořádání celku. Dosavadní zákony zahrnující zejména oblast požární ochrany zůstaly i nadále platnými. Za kontrolu dodržování povinností v oblasti požární ochrany zodpovídala požární policie, která byla podřízena ministerstvu vnitra. Zřízením nového územního celku bylo zapotřebí reorganizovat i zemské hasičské jednoty bývalého Rakousko-Uherska. Dne 18. října 1919 byly přijaty v platnost stanovy pro činnost nově vzniklého Svazu dobrovolného hasičstva československého, sdružující hasičské jednoty Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. (Szaszo, 2010)

Následující období se neslo v duchu konání řady sjezdů. Nejvýznamnějším z nich je první sjezd Svazu dobrovolného hasičstva, konaný roku 1923 v Praze. Jeho účelem bylo upevnění vztahů zejména s polskými, slovinskými, bulharskými a chorvatskými hasiči. Značného rozmachu dosáhlo hasičství v meziválečném období, kdy čítalo celkem 5 114 sborů se 162 766 členy. (Macháček, Marek, 1931)

Podstatným zásahem do činností v oblasti požární ochrany byl podpis Mnichovské dohody dne 29. září 1938. Vyhlášením mobilizace došlo k odvelení a následnému odchodu členů na vojenskou službu, čímž se narušila akceschopnost téměř všech profesionálních

i dobrovolných jednotek. Po obsazení Sudet wehrmachtem byl postupně zabavován majetek českých hasičů. V březnu roku 1939 došlo k obsazení celého našeho území a vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava. (Szaszo, 2010)

Tehdejšími spolkům byla *nařízením vlády č. 97/1939 Sb., o právu spolčovacím* stanovena povinnost podání oznámení, zda chtějí i nadále pokračovat ve svých činnostech či nikoliv. Uskupení, která tak prostřednictvím okresních hasičských jednot nečinila, byla k 30. červnu 1939 zrušena. Dosavadní právní normy o požární ochraně byly zrušeny, obdobně jako běžně užívaný termín „*hasičský sbor*“. V každé obci fungovalo tzv. hasičstvo a požární zbrojnice byly označeny dvojjazyčnými nápisy. Protektorátní území bylo rozděleno do 18 krajů a v každém z nich byl ustanoven krajský požární ředitel. Současně s tím došlo k převodu majetku hasičských sborů do vlastnictví obce. Početní stavy hasičstva byly zabezpečeny prostřednictvím přípisu, omezujícího možnosti přemísťování členů. Za oblast požární ochrany v obci byla zodpovědná daná obec, zřizující pro tyto účely profesionální či dobrovolné hasičstvo. Nebylo-li to možné, povinností bylo zřídit tzv. hasičstvo povinné povolávacím výměrem, jehož členové byli povinni kdykoliv uposlechnout výzvu k výkonu služby. (Nitra, 2020)

2.3 Poválečné období mezi lety 1945–1960

Po osvobození Československa v květnu roku 1945 byla ustavena působnost Ministerstva vnitra v oblasti požární ochrany. Spolupracujícími orgány se staly národní výbory nejen s krajskou, ale i s okresní a místní působností. Na základě výzvy vlády došlo k odchodu řady členů hasičstva zpět do pohraničí, kde se následně podíleli na tvorbě nových sborů. Uskupením sdružujícím jednotlivá hasičstva se na základě valné hromady konané dne 21. října 1945 stal Svaz československého hasičstva, v jehož čele stanul Emil Karpaš. Současně s tím vyvstala povinnost obcím⁴ zřídit hasičstvo z povolání. (Pátek et al., © 2001)

Poválečný vývoj společnosti si žádal i řadu zákonných změn. Nevyhovující protektorátní předpisy byly zrušeny a nahrazeny novými. Pro oblast požární ochrany byl dne 17. května 1950 vydán *zákon č. 62/1950 Sb., o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami*, stanovující povinnost občanů poskytnout osobní a věcnou pomoc a hlavní odpovědnost v předmětné oblasti uložil národním výborům. (Haid, Valášek, 2013)

---

⁴ S počtem více než 50 000 obyvatel, případně menším rozhodl-li krajský národní výbor.

Národním výborům podléhala velitelství požární ochrany s krajskou a okresní působností. Na obou úrovních byla zřízena funkční místa referenta pro požární prevenci a referenta pro požární represi, jejichž cílem bylo provádět osvětu o zamezení vzniku požárů a vhodné reakci na jejich vznik. Současně s tím dohlíželi i na činnost místních požárních výborů, sestávajících převážně z příslušníků sboru. Obdobně jako tomu bylo i v dřívějších dobách, tak i v poválečném období byly prováděny požární prohlídky pozemků, staveb a jiných zařízení. Jejich cílem bylo zejména minimalizovat příčiny vzniku požárů prostřednictvím kontrol dodržování předpisů a zásad požární bezpečnosti. Prohlídky byly prováděny dle potřeby, minimálně však jednou ročně. Podrobněji se touto problematikou zabývala *vyhláška č. 61/1952 Ú. l., o požárních prohlídkách*. Potvrzení o bezzávadnosti komínů, bleskosvodů či elektrických zařízení byl vlastník, případně uživatel objektu povinen poskytnout příslušné kontrolní skupině. Došlo-li během kontroly ke zjištění nějakých závad, odstranily se ihned během prohlídky, případně byla stanovena lhůta k odstranění. Charakterizována byla stupněm naléhavosti a potřebou materiálu. Samozřejmostí bylo zachování mlčenlivosti o skutečnostech zjištěných během prohlídky. (Szaszó, 2010)

První celostátní konference Svazu československého hasičstva, konaná ve dnech 15. a 16. března 1952, zdůraznila nezbytnost efektivnějšího vzdělávání občanů v oblasti požární ochrany. O rok později byl vydán *zákon č. 35/1953 Sb., o státním požárním dozoru a požární ochraně* a s ním související *vládní nařízení č. 95/1953 Sb., o organizaci státního požárního dozoru a požární ochrany*. Zvyšující se zájem hasičů o oblast výchovné a preventivní činnosti vedl ke změně názvu organizace – nejednalo se již o Svaz československého hasičstva nýbrž o Československý svaz požární ochrany, tvořený požárníky. V dubnu roku 1958 byl národním shromážděním schválen *zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně*, který se stal východiskem pro ustavení pozdějšího zákona, platného dodnes. (Pátek et al., © 2001)

2.4 Období mezi lety 1960–1989

Na počátku roku 1960 došlo k významným změnám v územním členění státu. Existovalo pouze 10 krajů sestávajících ze 108 okresů. Během postupného rozvoje požární ochrany však vyvstala řada problémů, které bylo třeba právně definovat. Proto dne 17. prosince 1985 došlo ke schválení zákona č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně*, zřizující Sbor požární ochrany spolu se Státním požárním dozorem, stanovující povinnosti fyzických osob a vymezující kompetence hasičů při kontrolách jejich dodržování. (Nitra, 2020)

Povinností jednotlivých subjektů vykonávajících hospodářské či jiné činnosti bylo také ustanovit technika požární ochrany, který by v případě nebezpečí z prodlení byl oprávněn vydávat nařízení k odstranění potřebných závad. Funkce však byla podmíněna potřebnou kvalifikací. Povinnost zřídit technickou komisi či požární hlídku byla uložena orgánům zřizujícím požárně nebezpečná pracoviště či organizacím uskutečňujícím hromadné akce. Současně s tím vyplynula subjektům splňujícím dané požadavky povinnost zpracovávat předepsanou dokumentaci požární ochrany. (Szaszó, 2010)

2.5 Období od roku 1989 do současnosti

Po politických změnách nastalých v Československu roku 1989 vznikala řada stávkových výborů usilujících o změnu náčelníků v čele okresů. Současně s tím došlo k zániku krajských národních výborů. (Nitra, 2020) Doposud fungující hasičské organizace se staly sbory dobrovolných hasičů a právním nástupcem Svazu požární ochrany se dne 9. dubna 1991 stalo Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

Rozrůstající se podnikatelská činnost a změny spojené s rokem 1989 si vyžádaly nezbytnost novelizace výchozího právního předpisu v oblasti požární ochrany. Roku 1994 došlo ke schválení a vydání novelizace *zákonem č. 203/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*. Zrušení tehdejších funkcí technika požární ochrany a specialisty požární ochrany znamenalo ustavení funkce nové. Takzvaná odborně způsobilá osoba musela vykazovat osvědčení o odborné způsobilosti a byla oprávněna zpracovávat posouzení požárního nebezpečí. (Szaszó, 1995b) V obcích i nadále fungovaly preventivní požární kontroly, složené z členů občanských sdružení a odborníků v dané oblasti.⁵ Jejich činnost se však soustředovala na právnické a podnikající fyzické osoby. Zřízeny byly kontrolní skupiny sestávající z preventivistů požární ochrany obce. Členové disponovali pověřením k výkonu kontroly, prostřednictvím kterého se legitimovali. Odborná znalost oblasti požární ochrany byla samozřejmostí. (Szaszó, 1995a) Oblast preventivních požárních kontrol v rodinných domech tak zůstala opomenutou. (Majer, 2007)

Na nedostatečnou právní úpravu v oblasti krizového řízení poukázaly roku 1997 povodně na Moravě. Zejména proto byla na přelomu století značná pozornost věnována tvorbě

---

⁵ Jednalo se např. o kominíky, elektrikáře a další odborníky z předmětné oblasti.

nových předpisů. Jednalo se o tzv. balíček krizových zákonů, věnující se Hasičskému záchrannému sboru, integrovanému záchrannému systému, krizovému řízení a hospodářským opatřením pro krizové stavy, platný v řadě novelizací až dodnes. (Vičar, Skoruša, 2016)

Historické prameny jsou důkazem uvědomění si nezbytnosti požární ochrany a s ní spojených právních předpisů. Zejména zvyšující se počet událostí vedl k tvorbě centrálně řízeného a vzájemně propojeného systému zajišťujícího ochranu lidských životů a majetkových hodnot.

3 PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST

Preventivně výchovnou činností se rozumí „soubor činností zaměřených na výchovu dětí a vzdělávání obyvatelstva v oblasti požární ochrany a ochrany člověka při vzniku mimořádné události.“ Prostřednictvím předávání důležitých informací obyvatelstvu je postupně zvyšována jeho znalost a schopnost chránit sebe a své blízké před vznikem, případně při vzniku mimořádné události. Cílem je minimalizovat počty obětí na životech a škody na majetku. (Preventivně výchovná činnost, © 2023)

Obdobně jako v jiných oblastech činností, ani v oblasti prevence nelze vzdělávat obyvatelstvo stejným způsobem. Odlišné nároky na znalosti a schopnosti provedení případných opatření člení obyvatelstvo do několika skupin. Rozumí se jimi zejména děti v předškolním věku, žáci a studenti základních a středních škol, dospělé obyvatelstvo v produktivním věku, senioři a cizinci. Odlišným způsobem se posléze přistupuje k osobám se zdravotním postižením, prolínající veškeré výše uvedené kategorie. (Řehák et al., 2019)

3.1 Vývoj preventivně výchovné činnosti

Problematika vzdělávání obyvatelstva v oblasti mimořádných událostí byla v minulosti řešena prostřednictvím výuky předmětu „branná výchova“. Vydáním zákona č. 217/1991 Sb., o zrušení zákona o branné výchově, však došlo k jejímu zániku a vynětí ze školních osnov. Vzniklý prostor pro realizaci vzdělávání v oblasti připravenosti obyvatelstva tak nebyl naplněn. Konec 20. století a počátek století nového byl charakterizován postupným návratem PVC do školních osnov. Nejednalo se však o předmět samostatný. Časová dotace a rozvržení témat bylo výlučně v kompetenci ředitelů jednotlivých škol. (Historie a současnost, 2013)

Po rozsáhlých povodních v roce 2002 se problematika ochrany člověka za mimořádných událostí (dále jen „OČMU“) dostala do popředí a v rámci školního vzdělávání byl stanoven konkrétní obsah s časovou dotací 6 hodin pro každý ročník. K podpoře výuky žáků a činnosti učitelů sloužily metodické příručky, videofilmy či jiné publikace vydávané Hasičským záchranným sborem České republiky. (Řehák et al., 2019)

Pro stanovení obsahového zaměření výuky jsou od roku 2013 využívány tzv. rámcové vzdělávací programy.⁶ Jejich implementací došlo k rozšíření školních osnov o oblast

---

⁶ Do systému vzdělávání byly zavedeny zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

možných rizik a ochrany člověka při mimořádných událostech. Proces edukace je podmíněn i kvalifikovanými pedagogy, na jejichž vzdělávání se podílejí zejména vysoké školy.⁷ Potřebné informace nadále získávají prostřednictvím školení či kurzů, organizovaných nejen Hasičským záchranným sborem či Národním institutem pro další vzdělávání, ale i jinými institucemi. K podpoře vyučování slouží i běžně dostupné videomateriály, příručky či praktické ukázky, realizované jednotlivými složkami integrovaného záchranného systému. (Martínek, 2014)

3.2 Obsahové zaměření a formy preventivně výchovné činnosti

Jak již bylo výše uvedeno, každoroční obsahové zaměření preventivně výchovné činnosti je na základě § 24 odst.1 písm. l) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně v gesci Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR. (Česko, 1985) Mezi základní témata pro realizaci preventivně výchovné činnosti lze zařadit:

- zdroje a místa nebezpečí vzniku mimořádných událostí v okolí bydliště a pracoviště,
- opatření, která jsou připravena k záchraně a ochraně zdraví, života či majetku,
- oblast varování, varovný signál a chování po jeho vyhlášení,
- telefonní čísla tísňového volání,
- poskytování první pomoci,
- používání hasicích přístrojů,
- evakuace a evakuační zavazadlo,
- improvizované ukrytí,
- improvizovaná ochrana dýchacích cest, očí a povrchu těla,
- provádění částečné dekontaminace,
- chování při různých druzích mimořádných událostí. (Martínek et al., 2006)

Za účelem zvyšování připravenosti obyvatelstva a účinnosti provádění preventivně výchovné činnosti je využívána řada forem, jejichž vhodnou kombinací lze docílit efektivního vzdělávání všech věkových kategorií.

---

⁷ Na základě Usnesení vlády České republiky č. 734 ze dne 5. října 2011 byl vytvořen společný vědomostní základ pro studenty vysokých škol.

Mezi nejčastější formy preventivně výchovné činnosti se řadí zejména:

- spolupráce s médii – prostřednictvím tisku, televizního a rozhlasového vysílání,
- vydávání odborných tiskovin a jiných preventivních materiálů,
- zveřejňování informací na úředních deskách obcí a měst,
- realizace dnů otevřených dveří a hromadných kulturních akcí včetně praktických ukázek činností,
- pořádání besed, školení či přednášek,
- publikace příspěvků na sociálních sítích a jiných webových stránkách. (Řehák et al., 2019)

Je třeba však zmínit, že oblast prevence nezahrnuje pouze vydávání publikací a pořádání vzdělávacích akcí. Jedná se o vzájemně provázaný systém spolupráce řady subjektů umožňující komplexní pohled na potřeby jedinců a skupin, využívající i jiné druhy aktivit ke zprostředkování potřebných informací.

3.3 Instituce podílející se na realizaci preventivně výchovné činnosti

Na výchově a vzdělávání obyvatelstva se v rámci České republiky podílí řada subjektů a institucí, z nichž každá soustředí svoji činnost na jinou oblast prevence. Je třeba však konstatovat, že efektivní přípravou lze docílit minimalizace následků mimořádných událostí a snížit počty vzniklých událostí. V rámci preventivního působení se nejedná pouze o Hasičský záchranný sbor České republiky, působící v oblasti požární prevence ale i o občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace či právnické a podnikající fyzické osoby, zahrnuté v havarijním plánování. (Martínek et al., 2006)

Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky je hlavním orgánem pro zajištění preventivně výchovné činnosti v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Ve spolupráci s dalšími subjekty se podílí na zvyšování úrovně znalostí občanů již od brzkého věku.⁸ Mezi spolupracující subjekty lze zařadit mj. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolu s Národním institutem pro další vzdělávání, prostřednictvím kterých jsou realizovány pedagogické kurzy a vydávány didaktické pomůcky. (Martínek et al., 2006)

---

⁸ Jak vyplývá ze Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2023, v uplynulém roce bylo v rámci mateřských, základních a středních škol proškoleny 57 234 osob.

Příprava obyvatelstva však neprobíhá pouze prostřednictvím tištěných materiálů nýbrž i praktickou formou. Exkurze na hasičských stanicích, projektové dny či praktická cvičení se jeví jednou z nejefektivnějších forem vzdělávání. Ani oblast sociálních sítí nezůstává opomenutou, neboť umožňuje v krátkém časovém úseku distribuovat potřebné informace velkému množství uživatelů. (Činnost Hasičského záchranného sboru ..., © 2023)

Významný podíl v oblasti požární prevence má i Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Jeho členové na základě dobrovolnosti pomáhají nejen obcím, státním orgánům ale i fyzickým či právnickým osobám při předcházení vzniku mimořádných událostí a realizaci preventivně výchovné činnosti. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

Policie České republiky

Obdobně jako další instituce, tak i Policie České republiky se soustřeďuje na prevenci. Formou přednášek, bezpečnostních akcí či jiných aktivit jsou zástupci jednotlivých věkových skupin seznamováni s tématy zahrnujícími oblast dopravní výchovy, trestné činnosti, kyberšikany, extremismu či drogové kriminality. Ke zvýšení povědomí občanů napomáhají i běžně dostupné video spoty a naučné dny. Součástí činnosti v oblasti prevence mohou být po prokázání problému šikany či užívání návykových látek i krizové intervence, realizované ve školních kolektivech. (Prevence se vyplácí, © 2023)

Městská policie

Prevence realizovaná Městskou policií zahrnuje řadu činností, jejichž cílem je zejména předcházet škodám na lidských životech, zdraví či majetku. Obdobně jako ostatní instituce uskutečňuje besedy a jiné hromadné akce věnující se problematice bezpečného chování a sociálně patologickým jevům. Ke zvýšení povědomí občanů o vykonávaných činnostech přispívá svojí prezentací na sociálních sítích a webových stránkách. V zájmu vykonávaných činností je i možnost poradenství pro občany, kteří se ocitnou v tíživé životní situaci. (Prevence kriminality, b. r.)

Zdravotnická záchranná služba

Výchovná činnost se primárně soustřeďuje na edukaci postupu poskytování první pomoci všech věkových kategorií a zvýšení povědomí společnosti o systému fungování zdravotnické záchranné služby. Realizace projektových dnů, besedy ve školách či jiné hromadné akce občanům ve většině případů nabízí možnost zkoušky poskytování první pomoci na tréninkových figurínách. (Zpráva o činnosti ..., 2020)

Armáda České republiky

Školní vzdělávání v oblasti obrany státu v současné době probíhá prostřednictvím rámcových vzdělávacích programů. Žáci jsou seznamováni s bezpečnostním prostředím státu, vojensko-politickými organizacemi a s úkoly ozbrojených sil při zajišťování obrany státu a při řešení událostí nemajících vojenský charakter. (Pro školy a učitele, © 2024) Pro přípravu občanů k obraně státu (neboli „POKOS“) slouží příručky vydávané Ministerstvem obrany, prezentační akce, soutěže a koncept aktivních záloh. (Co je to POKOS, © 2024)

Český červený kříž

Jedná se o mezinárodní humanitární organizaci působící na území České republiky. V rámci své činnosti se podílí na zvyšování úrovně znalostí v oblasti mezinárodního humanitárního práva či zdravotnictví. Zároveň poskytuje pomoc při vzniklých mimořádných událostech. (Kdo jsme, b. r.) Šíření povědomí o činnostech spolku a s ním spojených témat probíhá prostřednictvím pomůcek, vzdělávacích akcí, soutěží či různých druhů školení. (O Červeném kříži a humanitárním právu ..., b. r.)

Asociace Záchraný kruh

Jedná se o neziskovou organizaci sdružující záchranářské subjekty spolu s dalšími institucemi. Od roku 2005 aktivně působí v oblasti prevence, vzdělávání a přípravy obyvatelstva nejen na běžná rizika, ale i na mimořádné události různého charakteru. V rámci své činnosti organizuje preventivně vzdělávací akce, spravuje bezpečnostní informační systém pro města a obce, vytváří vzdělávací materiály a provozuje vzdělávací areál Svět záchranářů, dislokovaný v Karlových Varech. (O nás, b. r.)

K výuce preventivně výchovné činnosti ve školách asociace poskytuje interaktivní vzdělávací kurzy, pracovní listy, metodické pomůcky a tzv. postery, zaměřené na jednotlivé oblasti vzdělávání. (Pro školy, b. r.)

BESIP

Hlavním koordinačním subjektem zajišťujícím bezpečnost silničního provozu je tzv. BESIP. Jedná se o útvar Ministerstva dopravy podílející se na vytváření vládních strategických dokumentů pro oblast bezpečného silničního provozu. Součástí řady vykonávaných činností je mj. organizace soutěží, besed, kurzů a publikace výchovných materiálů. Preventivní aktivity jsou realizovány i prostřednictvím celostátních kampaní či naučných videí. (Závěrečná zpráva o činnosti koordinačního týmu ..., 2021)

3.4 Projekty preventivně výchovné činnosti

Za účelem podpory vzdělávání jednotlivých cílových skupin obyvatelstva vznikla řada projektů dostupných nejen v textové, ale i audiovizuální formě. Prostřednictvím různých forem PVC jsou občané seznamováni s riziky běžného života a se způsoby reakce na ně. Mimo níže uvedené projekty je třeba zmínit i informační projekt Bezpečné cestování, vzniklý na základě spolupráce Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR, Českých drah a Dopravního podniku hl. m. Prahy či webový portál Ochrana obyvatel, jehož provozovatelem je společnost Centrum pro bezpečný stát. (Řehák et al., 2019)

Program Hasík CZ

Za zakladatele programu je považován HZS Moravskoslezského kraje, územní odbor Bruntál. Od roku 1998 docházelo k jeho postupnému rozšiřování a v současné době působí v již 10 krajích České republiky, viz. Obrázek 1. (Projekt programu pro základní školy, b. r.)

Obrázek 1 Mapa pokrytí České republiky programem Hasík CZ
(Projekt programu pro základní školy, b. r.)

Cílem je zejména seznámení žáků základních a středních škol s oblastí požární ochrany a ochrany obyvatelstva prostřednictvím vyškolených instruktorů. K získání statutu je zapotřebí absolvovat pětidenní vzdělávací kurz, s časovou dotací 40 hodin. K září roku 2021 bylo proškolen celkem 1 417 instruktorů sestávajících převážně z profesionálních

ale i dobrovolných hasičů, pedagogů, záchranářů a příslušníků Policie České republiky. Ke své činnosti využívají i řadu podpůrných materiálů mj. pexesa, omalovánky či samolepky zahrnující různé oblasti prevence. Jednou z předností projektu je i akreditace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. (Projekt programu pro základní školy, b. r.)

Vaše cesty k bezpečí aneb chytré blondýnky radí

V rámci Jihomoravského kraje vznikla na základě spolupráce Hasičského záchranného sboru, Krajského ředitelství policie a Zdravotnické záchranné služby brožura zabývající se přípravou občanů na různé druhy nebezpečí. Sestává celkem z 67 témat rozdělených do 17 kapitol dostupných nejen v tištěné podobě, ale i na webovém portálu www.krizport.cz. (Chytré blondýnky radí, © 2023)

Hasiči pro školy

Projekt byl vytvořen na základě spolupráce Hasičského záchranného sboru Zlínského a Ústeckého kraje. Hlavním důvodem vzniku byla především nedostatečná materiálová základna k výuce problematiky Ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí. Cílovou skupinou jsou zejména pedagogové a žáci druhého stupně základních škol. Obsah výukového materiálu je členěn dle ročníků – tedy od 6. do 9. třídy a zahrnuje nejen pracovní listy, ale i obsah využitelný na interaktivních tabulích. (Vzdělávací projekt Hasiči pro školy, b. r.)

Záchranný kruh

Záchranný kruh je hlavním projektem stejnojmenné neziskové organizace, podílející se na zajišťování připravenosti obyvatelstva nejen v oblasti běžných rizik, ale i rizik způsobených mimořádnými událostmi. V počátcích své existence byl omezen pouze na Karlovarský kraj, nicméně v současné době dochází k jeho postupnému rozšiřování a zpřístupňování po celé České republice. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

Mezi dílčí projekty lze zařadit:

- Bezpečnostní informační systém – informační systém pro obce a města,
- Ty to zvládneš – zaměřený na problematiku dopravních nehod,
- Vzdělávací aplikace – např. Tísňomat, Malý záchranář či Animovaná první pomoc,
- Pan Kroužek – plyšový maskot využívaný složkami integrovaného záchranného systému při událostech, jejíž účastníky jsou malé děti,

- Deskové hry – věnující se problematice běžných rizik, osobního bezpečí, dopravní výchově a požární bezpečnosti. (Naše projekty, b. r.)

Mimo jiné v rámci své činnosti každoročně organizuje konferenci Zdraví a bezpečí, jenž se zaměřuje na základní poznatky z oblasti ochrany lidského života, zdraví, majetku a životního prostředí. Účastníky se osobami jsou nejen pedagogičtí pracovníci, ale i zástupci obcí či jiných odborných subjektů. (Konference Zdraví a bezpečí, b. r.)

Zebra se za tebe nerozhlédne

Projekt vznikl na základě spolupráce Policie České republiky, Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra a BESIP. Prostřednictvím vzdělávacích videí či pracovního sešitu jsou dětem předávány informace o bezpečnosti při přecházení vozovky, při jízdě na kole či v prostředcích městské hromadné dopravy. (Zebra se za Tebe nerozhlédne, © 2023)

3.5 Preventivně výchovná činnost v zahraničí

Rozdílné přístupy k zajišťování preventivně výchovné činnosti v různých zemích světa spojuje jednotný cíl – zvýšení povědomí obyvatelstva o možných rizicích a způsobech reakce na ně, prostřednictvím čehož by mělo dojít k minimalizaci počtu vzniklých mimořádných událostí. (Haddow et al., 2017) Zejména odlišnost a různorodost systémů jednotlivých zemí napomáhá k všestrannému rozvoji a předávání zkušeností. Samotná prevence může být realizována nejen prostřednictvím školního vzdělávání, organizace dnů otevřených dveří či přednášek, ale i formou výkonu preventivních kontrol jako je tomu kupříkladu ve Velké Británii.

Německo

V rámci struktur Ministerstva vnitra působí Spolkový úřad pro civilní ochranu a pomoc při katastrofách, jenž se podílí na zajišťování bezpečného života občanů. Součástí činnosti je i realizace osvěty v oblasti varování obyvatelstva a ochrany či pomoci při katastrofách. (Das BBK stellt sich vor, © 2023)

Nejvýznamnějším projektem spolkového úřadu v oblasti preventivního působení je program Max & Flocke zaměřující se na žáky druhých až šestých tříd. Prostřednictvím pracovních listů, výukových her a projektových dnů jsou seznamováni s tématy požární ochrany, poskytováním první pomoci či dobrovolnictvím. Hlavním cílem je zvýšení schopnosti ochrany sebe a svých blízkých v případě vzniku mimořádných událostí. (Für Eltern und Lehrende, © 2023)

Podstatnou roli v oblasti požární prevence zastává i Německé hasičské sdružení spolupracující se Sdružením podpory Německé požární ochrany, zajišťující osvětu všech věkových skupin. (Hochbruck, Hülsken, © 2023)

Slovensko

Obdobně jako v České republice tak ani na Slovensku neexistuje samostatný předmět, věnující se ochraně člověka za mimořádných událostí. Vzdělávání je však doplněno o tzv. průřezová témata, jež jsou jeho povinnou součástí a zpravidla prolínají vyučované předměty. Stanovení časové dotace je však kompetencí jednotlivých škol. Žáci jsou prostřednictvím aktivizujících a interaktivních výukových metod seznamováni s oblastí dopravní výchovy, bezpečností na internetu či s ochranou života a zdraví. Cílem je poskytnout teoretické vědomosti a praktické poznatky na základě nichž by měli být schopni pomoci nejen sobě, ale i svým blízkým v případě ohrožení života či zdraví. (Štátny vzdelávací program ..., 2008)

Na vzdělávání všech věkových skupin obyvateľstva má významný podíl i řada orgánů a sdružení, mj. Hasičský a záchranný zbor či Dobrovoľná požiarna ochrana Slovenskej republiky. Na základě zákona č. 314/2001 Z. z., o ochrane pred požiarmi je povinnost realizace preventivně výchovné činnosti uložena obcím, které za tímto účelem zřizují funkci tzv. preventivára požiarnej ochrany obce. Jeho hlavním úkolem je organizovat a vyhodnocovat preventivní požární kontroly v dané obci, vykonávat preventivně výchovnou činnost, podílet se na školení kontrolních skupin a vypracovávat dokumentaci jednotky požární ochrany a požární ochrany obce. Obdobné úkoly mohou být zabezpečeny i prostřednictvím technika nebo specialisty požární ochrany. (Slovensko, 2001)

Polsko

Preventivně výchovná činnost v Polsku prošla od počátku své existence řadou změn. V současnosti je prevence založena na celostátních preventivních programech, vytvořených na základě spolupráce řady institucí. (Porzak, 2019) Jedním z nejvýznamnějších je program „Bezpieczna+“ zaměřující se nejen na žáky, ale i rodiče, učitele a další zaměstnance školy. Cílové skupiny jsou seznamovány s oblastmi požární ochrany, podmínkami pro zajištění fyzické bezpečnosti na školách či s bezpečným užíváním kybernetického prostoru. (Program Bezpieczna+, 2020)

Součástí programu je i koncept vytváření vzdělávacích místností jednotek požární ochrany zvaný „Ognik“. Jedná se o interaktivní střediska sloužící k výchově dětí v různých oblastech

běžně se vyskytujících rizik. Formou nejen praktických ukázek jsou žáci seznámeni s možnostmi šíření požárů, telefonními čísly tísňového volání či se zásadami bezpečného chování mimo domov. (Sala Edukacyjna Ognik, © 2023)

Velká Británie

System realizace preventivně výchovné činnosti je založen na úzké spolupráci hasičských záchranných sborů spolu s dalšími organizacemi ve veřejném či dobrovolnickém sektoru. (Fire and Rescue National Framework for England, 2018) V rámci státních institucí působí v oblasti prevence hasičští vzdělávací pracovníci. Díky jejich spolupráci s místní policií a záchrannou službou je vzdělávání doplněno i o další problematiky, mj. zneužívání drog a alkoholu, kyberšikana či poskytování první pomoci. Školským zařízením se zájmem o sjednání přednášky je k dispozici hned několik výukových plánů lišících se zejména rozsahem přednášených informací. (Secondary school visits, © 2023)

Podstatnou roli ve výkonu prevence zastávají i dobrovolnické organizace, nabízející možnost bezplatné návštěvy pracovníky požární ochrany. Jejich činnost spočívá zejména v identifikaci možných rizik domácnosti, upozornění na ně a návrhu případných opatření k jejich snížení. Současně s tím napomáhají i starším osobám či jinak zdravotně znevýhodněným s montáží hlásičů kouře a jejich vhodným rozmístěním. (Home fire safety visits, © 2023)

Zejména dostatečná metodická podpora a vzájemná spolupráce řady subjektů a institucí vede k postupně se zvyšujícímu povědomí obyvatelstva o možných rizicích běžného života a způsobech reakce na ně. Prevence se jeví jednou z nejefektivnějších forem k zajištění ochrany lidského života, což potvrzují mimo jiné i zkušenosti ze zahraničí.

4 POŽÁRNÍ PREVENCE

Postupný vývoj požární ochrany a s tím spojených sborů dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) přispěl ke vzniku rozvinutého systému, jak jej známe dnes. Dobrovolnost a ochota členů znamená nejen výraznou pomoc při řešení mimořádných událostí ale i výkon řady činností přispívajících k předcházení vzniku a snižování následků událostí. V současné době je nejvýznamnější dobrovolnickou institucí podílející se na zajišťování požární prevence Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.

4.1 Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen „SH ČMS“) se rozumí spolek, zřízený na základě *zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*. Jeho primárním cílem je podílení se na tvorbě podmínek nezbytných k účinné ochraně života, majetku a zdraví obyvatel před požáry. V rámci své činnosti podporuje všeobecnou sportovní činnost členů a podílí se na vytváření podmínek k dodržování preventivně výchovných zásad v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Výše uvedené činnosti jsou realizovány prostřednictvím rozsáhlé členské základny⁹. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

4.1.1 Vnitřní organizace

K výkonu činností souvisejících s oblastí požární ochrany a ochrany obyvatelstva zřizuje SH ČMS své organizační jednotky tzv. pobočné spolky. Těmito spolky se rozumí zejména:

- krajská sdružení hasičů,
- okresní či městská sdružení hasičů,
- okrsky,
- sbory dobrovolných hasičů,
- ústřední hasičské školy spolu s Centrem Hasičského hnutí,
- stravovací a ubytovací zařízení. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

Jednotlivé orgány jsou vytvářeny na dvou úrovních – vertikální a horizontální. Z hlediska vertikálního členění jsou děleny na ústřední, krajské, okresní či městské, okrskové a místní.

---

⁹ Dle Výroční zprávy SH ČMS za rok 2022 bylo ve spolku evidováno celkem 355 468 členů organizovaných v 7 635 sborech dobrovolných hasičů.

Horizontální členitostí se rozumí zejména orgány výkonné, rozhodovací, poradní a kontrolní. Statutárním orgánem spolku je Výkonný výbor SH ČMS. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

4.1.2 Požární prevence v rámci Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Pro výkon preventivních činností na úseku požární ochrany využívá sdružení úzké spolupráce s Hasičským záchranným sborem České republiky. Důkazem je vzájemná dohoda o spolupráci uzavřená dne 18. září 2023, jež nahradila dohodu předchozí. Ve vztahu k prevenci je klíčovou zejména spolupráce při vzdělávání preventistů požární ochrany, referentů prevence a výchovné činnosti a zajišťování preventivně výchovné činnosti. (Dohoda o spolupráci ..., 2023)

Na koordinaci činností v jednotlivých oblastech zájmu jsou Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska zřizovány Ústřední odborné rady plnící funkci pomocného, koordinačního a instrukčně metodického orgánu. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005) V oblasti prevence působí zejména Ústřední odborná rada prevence (dále jen „ÚORP“) a Ústřední odborná rada ochrany obyvatelstva (dále jen „ÚOROO“). (Statut odborných rad, 2017)

Činnost ÚORP spočívá v tvorbě jednotné metodiky spolu se zásadami odborného vzdělávání a podmínkami pro získání odznaků odbornosti. Zároveň zabezpečuje zpracování vzdělávacích a informačních materiálů nejen pro sdružení, ale i pro oblast veřejnosti, vydává předpisy a metodické pokyny sloužící pro práci odborných rad na krajské či okresní úrovni. Téměř totožná činnost je vyvíjena i ÚOROO, jenž se zaměřuje na zpracování zásad k získání odbornosti specialisty ochrany obyvatelstva, instruktora PVČ a ve spolupráci s Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím HZS ČR i technika ochrany obyvatelstva. (Statut odborných rad, 2017)

4.2 Druhy odbornosti

Oblast požární ochrany je úzce spjata se systémem zajišťování ochrany obyvatelstva. Cílem je především preventivně působit na obyvatelstvo a zamezit tak vzniku různých druhů událostí jež mohou negativně působit na životy a zdraví obyvatel, majetek či životní prostředí. Díky vzájemné spolupráci řady orgánů a institucí tak mají členové dobrovolných sborů možnost získání odbornosti v určité oblasti za předem stanovených podmínek.

4.2.1 Odbornost v oblasti ochrany obyvatelstva

Na základě „*Metodického pokynu Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska č. 1/2020, k provádění přípravy k získání odbornosti v oblasti ochrany obyvatelstva*“ mají nejen členové sdružení, ale i ostatní osoby se souhlasem příslušného orgánu možnost zvýšit své povědomí o oblasti ochrany obyvatelstva prostřednictvím různých druhů specializovaných kurzů, odlišujících se zejména způsobem využití získané odbornosti. Pro podporu rozvoje znalostí byl ke každému druhu odbornosti vypracován příslušný metodický materiál.

Druhy odbornosti v oblasti ochrany obyvatelstva se rozumí:

- *technik ochrany obyvatelstva* – sloužící zejména pro potřeby jednotek SDH obcí, velitelů družstev a skupin dobrovolníků pro oblast ochrany obyvatelstva,
- *specialista ochrany obyvatelstva* – zajišťující potřeby orgánů obcí, případně managementu podniků a firem v rámci řešení ochrany obyvatelstva,
- *instruktor preventivně výchovné činnosti* – zabezpečující PVČ nejen na úrovni sborů, obcí či podniků, ale i škol v oblasti řešení mimořádných událostí. (Metodický pokyn ..., 2020)

Zajištění přípravy k získání výše uvedených odborností je primárně určeno členům SH ČMS. V případě zájmu osob, nemajících členství ve sdružení je nezbytné pro získání odborností specialisty ochrany obyvatelstva a instruktora preventivně výchovné činnosti zajištění souhlasu Ústřední odborné rady ochrany obyvatelstva. Jedná-li se o odbornost technika ochrany obyvatelstva, je vyžadováno rozhodnutí organizátora, tj. hasičského záchranného sboru kraje. (Metodický pokyn ..., 2020)

Technik ochrany obyvatelstva

K získání odbornosti je zapotřebí absolvování kurzu „TOOB-16 technik ochrany obyvatelstva“ s časovou dotací 16 hodin. Z hlediska obsahového zaměření je zahrnuta problematika varování a informování obyvatelstva, evakuace, nouzového přežití a humanitární pomoci, nebezpečných látek a ochrany jednotlivců, povodní, psychosociální péče o postižené obyvatelstvo a preventivně výchovné činnosti. Při úspěšném splnění závěrečné zkoušky sestávající z praktické zkoušky a testu je uchazečům vydáno potvrzení o absolvování kurzu, jehož platnost vychází z dokumentů stanovených Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím HZS ČR. (Technik ochrany obyvatelstva, 2013)

Specialista ochrany obyvatelstva

Podmínkou k získání odbornosti je absolvování kurzu „specialista ochrany obyvatelstva“ s časovou dotací 16 hodin. Primárně je určen starostům obcí, zaměstnancům obecních úřadů, členům dalších orgánů obce a spolkům, včetně sborů dobrovolných hasičů obcí. (Specialista ochrany obyvatelstva, 2017) Mezi základní témata je zařazena problematika organizace a řízení bezpečnosti obce, přípravy na mimořádné události, organizace a řízení záchranných prací spolku s následnou obnovou postiženého území. Pro úspěšné absolvování je zapotřebí minimálně 80% úspěšnost (tj. 32 správných odpovědí ze 40 otázek). Časový limit je stanoven na 45 minut. (Metodický pokyn ..., 2020)

Instruktor preventivně výchovné činnosti

Zájemci o získání odbornosti „instruktor preventivně výchovné činnosti“ s časovou dotací 16 hodin musejí disponovat minimálně platnou odborností „preventista III“. Z hlediska obsahového zaměření se kurz zabývá zásadami a organizací realizace preventivně výchovné činnosti a praktickým použitím dostupných forem a metod k výkonu činností na úseku prevence. Zahrnuta jsou i základní témata z oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva, nezbytná k předávání informací cílovým skupinám. K úspěšnému absolvování je zapotřebí splnění závěrečného testu a praktické zkoušky, sestávající z předvedení některé z forem PVČ na téma stanovené zkušební komisí. (Metodický pokyn ..., 2020)

4.2.2 Odbornost v oblasti požární ochrany

Podmínky získání a prodloužení odbornosti v oblasti požární prevence jsou stanoveny „*Metodickým pokynem č. 3/2016, k získání a prolongaci odbornosti Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska v oblasti požární prevence.*“ Pro potřeby výkonu požární prevence jsou na základě spolupráce okresních odborných rad prevence a okresních sdružení hasičů realizovány dva stupně přípravy k odbornosti, lišící se zejména obsahovým zaměřením. Těmito stupni se rozumí:

- *základní příprava* určená k získání odbornosti referentů prevence a výchovné činnosti III. stupně, jejíž základním tématem jsou povinnosti fyzických osob v oblasti požární ochrany,
- *rozšířená příprava* určená k získání odbornosti referentů prevence a výchovné činnosti II. stupně, jejíž základním tématem je členění činností provozovaných právníky či podnikajícími fyzickými osobami do jednotlivých kategorií

na základě míry požárního nebezpečí a povinnosti vyplývající z jejich začlenění.
(Metodický pokyn ..., 2016)

Dle dokumentu o úspěšném ověření znalostí či vykonání závěrečné zkoušky jsou členové SH ČMS oprávněni užívat odznak příslušné odbornosti. Pro osoby s odborností získanou dle § 11 odst. 1 a § 11 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně vydává kancelář SH ČMS odznak odbornosti referenta prevence a výchovné činnosti I. stupně. (Metodický pokyn ..., 2016)

Referent prevence a výchovné činnosti

Získání příslušné odbornosti je podmíněno přípravou realizovanou formou samostudia a úspěšným vykonáním písemného testu. Příprava může probíhat nejen formou individuálního studia odborné literatury či internetových zdrojů, ale i formou konzultací s osobou disponující odborností nejméně o jeden stupeň vyšší. Tj. konzultantem pro přípravu na získání odbornosti III. stupně musí být osoba disponující odborností minimálně II. stupně. Pro členy připravující se na získání odbornosti II. stupně musí být konzultantem osoba disponující odborností stanovenou § 11 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. (Metodický pokyn ..., 2016)

Výkon zkoušky odbornosti je zabezpečován prostřednictvím zkušební komise, jejíž členové jsou jmenováni starostou okresního či krajského sdružení hasičů, případně starostou školícího zařízení SH ČMS na návrh okresní či krajské odborné rady prevence. Písemný test k získání odbornosti II. i III. stupně sestává celkem ze 40 otázek. Podmínkou k úspěšnému absolvování je správnost odpovědí minimálně 80 %, tj. 32 správných odpovědí. V případě úspěšného absolvování je příslušným osobám vydáno osvědčení o získání odbornosti a průkaz preventisty s platností na dobu 5 let. K udržení odbornosti je zapotřebí se během pětiletého cyklu zúčastnit minimálně třikrát odborných seminářů organizovaných okresním či krajským sdružením hasičů, případně vzdělávacím zařízením SH ČMS. (Metodický pokyn ..., 2016)

4.3 Sbor dobrovolných hasičů

Sborem dobrovolných hasičů se rozumí spolek podílející se na výkonu činností v oblasti požární ochrany. Výchozím právním předpisem již není zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, na jehož základě se jednalo o občanské sdružení, nýbrž zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. (Fungování SDH dle nového Občanského zákoníku, © 2024)

Platný právní předpis v rámci § 214 až § 302 stanovuje podmínky k založení spolků, jejich organizaci a ostatní náležitosti související s členstvím či případným zrušením. (Česko, 2012)

4.3.1 Vnitřní organizace

Vzájemné propojení rozhodovacích, výkonných a kontrolních orgánů spolu s členskou základnou vytváří optimální podmínky pro realizaci cílů SH ČMS. Hlavními orgány sboru se rozumí vedení sboru, valná hromada sboru a jeho výbor, případně vedoucí zájmových kolektivů jsou-li ustaveni.

Starosta sboru

Starosta sboru jakožto statutární orgán spolku plní úkoly související s působností sboru a běžně vykonávanými činnostmi. Rozhoduje o záležitostech svěřených výborem a připravuje jednání pro jeho činnost, spolu s příslušnými rozhodnutími. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

Valná hromada sboru

Nejvyšším orgánem tvořeným členskou základnou je valná hromada. V rámci své činnosti jedná a rozhoduje o hospodaření sboru, symbolech a zaměření činnosti na nadcházející období. Z hlediska organizačního zabezpečení volí a odvolává starostu (případně jeho náměstka či náměstkyni), velitele, preventistu sboru a další orgány podílející se na fungování spolku. Zasedá minimálně jednou ročně. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

Výbor sboru

Výkonným orgánem je výbor sboru sestávající ze starosty (případně jeho náměstků), velitele, preventisty sboru a dalších orgánů podílejících se na zabezpečování fungování spolku. Předmětem jejich činnosti je zejména projednávání a rozhodování v záležitostech týkajících se sboru a jeho fungování. Počet členů je stanoven valnou hromadou, minimálně však tři. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

Velitel sboru

Záležitosti související s výkonem činností sboru na úseku ochrany obyvatelstva a požární ochrany jsou vyřizovány velitelem sboru (ve většině případů velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů příslušné obce), jenž zastupuje spolek během jednání jak s orgány

obce, tak i s fyzickými či právníckými osobami. (Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005)

Vedoucí kolektivu mladých hasičů

Vedoucím kolektivu mladých hasičů je na základě *Směrnice činnosti s kolektivem mladých hasičů* člen SH ČMS starší 18 let, splňující předpoklady pro práci s dětmi a mládeží. V rámci své činnosti se podílí na vzdělávání mladých hasičů v oblasti požární ochrany a na přípravě k výkonu hasičských činností. Jeho cílem je zejména zabezpečit duševní i tělesný rozvoj jednotlivých členů kolektivu, jejichž minimální počet je pět. (Směrnice činnosti s kolektivem mladých hasičů, 2019)

4.3.2 Požární prevence v rámci sborů dobrovolných hasičů

K zabezpečení úkolů vyplývajících z § 75 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a z interních předpisů Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska uskutečňují příslušná sdružení působící na úseku požární ochrany řadu činností, jejichž cílem je primárně minimalizovat počty vzniklých mimořádných událostí. Klíčová je i spolupráce s obcí na základě níž jsou vybrána aktuální témata vztahující se k požární bezpečnosti a jejich právní ukotvení. Za tímto účelem je vhodné v rámci příslušného sboru dobrovolných hasičů obce ustavit funkci referenta prevence a výchovné činnosti, který bude splňovat odbornou způsobilost a stane se tak pomyslným mezičlánkem spojujícím veřejnost se sborem. (Preventivně výchovná činnost, © 2014) V rámci výkonu své funkce se v obci podílí na:

- realizaci preventivně výchovné činnosti,
- vytváření, vedení a kontrole dokumentace požární ochrany obce,
- organizování a kontrolách zabezpečení obce zdroji požární vody,
- součinnosti při akcích, jež se účastní větší počet osob,
- činnostech v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru,
- dalších aktivitách nezbytných k zajištění požární ochrany obce. (Referent prevence, © 2014)

Činnost preventivistů však nespočívá pouze ve vzdělávání mládeže a ostatních cílových skupin. Mj. se mohou podílet i na provádění preventivních požárních kontrol, tvorbě obecně závazných vyhlášek obce, metodických a jiných propagačních materiálů anebo působit jakožto konzultanti požární bezpečnosti v obci. (Prevence a výchovná činnost, © 2023)

Realizace preventivně výchovné činnosti

Významný podíl na zvyšování vzdělanosti dětí a mládeže mají i dobrovolná uskupení spolupracující na úseku prevence s pracovníky Hasičského záchranného sboru České republiky. Preventivně výchovná činnost se však nevztahuje pouze na školská zařízení, nýbrž i na obyvatelstvo a orgány obcí. Cílem je zejména zvýšení povědomí o zásadách požární bezpečnosti, způsobech reakce na vzniklé situace a jejich možných následcích. K zefektivnění vzdělávání je vhodné využít i praktické poznatky z běžného života. (Preventivně výchovná činnost, © 2014)

Odborná pomoc při zpracování dokumentace požární ochrany obce

Jak vyplývá z § 29 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, povinností obce na úseku požární ochrany je zpracovávat stanovenou dokumentaci požární ochrany. (Česko, 1985) Rozumí se jí zejména dokumentace o zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (případně společné jednotky požární ochrany), řád ohlašovny požáru a požární řád obce, dokumentace k zabezpečení preventivně výchovné činnosti, požární ochrany při akcích s větším počtem osob a dokumentace pro zabezpečení požární ochrany při stavu ohrožení státu a válečném stavu. Obsahové zaměření a způsob vedení jednotlivých dokumentací jsou blíže upraveny *nařízením vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně*. (Česko, 2001b)

Provádění preventivních požárních kontrol

Dříve zakotvená problematika provádění preventivních požárních kontrol v *zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně* znamenala pro řadu obyvatel jednu z možností, jak přispět k zajištění bezpečnosti svého domu či provozovny. (Česko, 1985) Jejím vynětím však nedošlo k úplnému zániku nýbrž ke změně formy realizace – nejedná se již o fyzické kontroly ale o osvětu občanů prováděnou formou rad a doporučení. Někteří z řad preventistů však zastávají názor, že výše uvedená činnost zanikla spolu se změnou právního předpisu. (Majer, 2007)

Organizování a kontrola zabezpečení zdrojů požární vody

Na základě spolupráce orgánů obce s velitelem příslušné jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou vytipovány zdroje vody určené pro hašení požárů a likvidaci událostí. Požadavky na jejich výstavbu a údržbu jsou podrobněji stanoveny ČSN 75 2411. Pro účely kontroly provozuschopnosti otevřených zdrojů vody pro hašení požárů může příslušná obec využívat referenty prevence a výchovné činnosti. (Požární ochrana v obcích, 2013)

Součinnosti při akcích s větším počtem osob

Při organizaci akcí s větším počtem osob je orgánům obcí doporučeno spolupracovat s referentem prevence a výchovné činnosti, jenž by měl z pohledu požární bezpečnosti zajistit bezproblémový průběh akce a upozornit na možná nebezpečí vedoucí ke vzniku požáru. (Požární bezpečnost na akcích s větším počtem osob, © 2024)

Výše uvedené dokazuje nezastupitelnost dobrovolnických organizací na úseku požární ochrany. Díky možnosti získání různých druhů odborností a širokému okruhu vykonávaných činností mají členové příležitost prohloubit své znalosti a zlepšit dovednosti v předmětné oblasti.

ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

K zajištění preventivně výchovné činnosti na úseku požární prevence je zapotřebí řada právních norem a koncepčně strategických dokumentů, jenž vytvářejí základ nezbytný pro výkon činností. Z pohledu historického ukotvení problematiky lze konstatovat, že význam prevence v závislosti na časovém faktoru neustále vzrůstá a jeho cílem je primárně předejít ztrátám na lidských životech a majetkových hodnotách. Oblast preventivního působení se neomezuje pouze na školská zařízení a osoby je navštěvující, ale cílí i na ostatní věkové skupiny obyvatelstva prostřednictvím řady dostupných forem. Zejména v posledních letech se jednou z nejefektivnějších jeví využívání sociálních sítí. Reálné videozáznamy ze zásahů složek integrovaného záchranného systému či tzv. naučné posty se nejen mezi mladšími generacemi těší velké oblibě.

Podstatnou roli zastávají i neziskové organizace a dobrovolnické spolky. Na úseku požární ochrany je jedním z nejvýznamnějších spolků Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Jeho členům je k dispozici možnost získání řady odborností, prostřednictvím kterých mohou nejen prohloubit své znalosti a dovednosti ale zároveň se mohou podílet na zvyšování povědomí obyvatelstva o rizicích běžného života a způsobech reakce na ně. Jak vyplývá i ze zkušeností zahraničních států, role dobrovolníků je v systému požární prevence a ochrany obyvatelstva nezanedbatelná.¹⁰

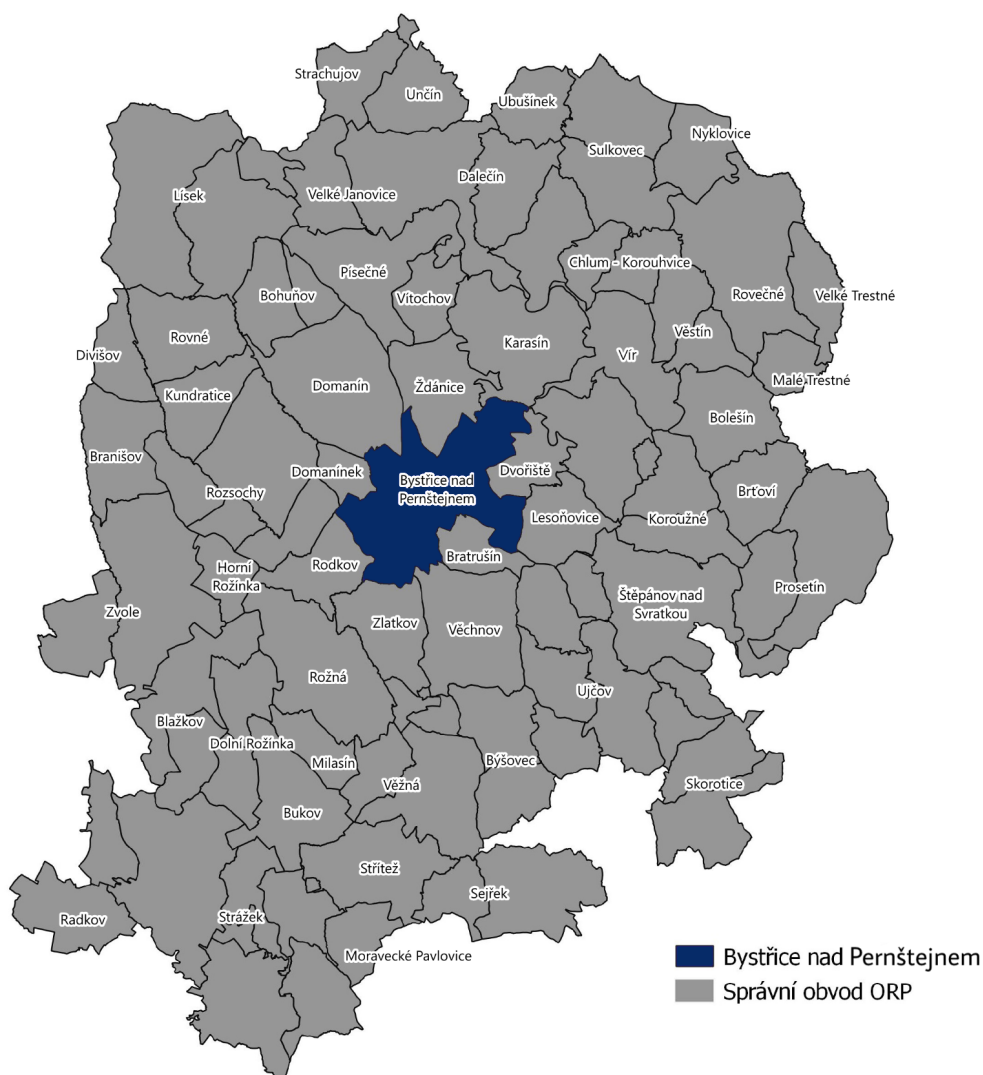
---

¹⁰ Např. v Rakousku je zřízeno pouze 6 profesionálních hasičských sborů a téměř veškeré činnosti na úseku požární ochrany jsou vykonávány dobrovolníky.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ BYSTRICE NAD PERNŠTEJNEM

Obec s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Bystřice nad Pernštejnem se nachází v Kraji Vysočina. V severozápadní části sousedí s Pardubickým krajem a na východě s krajem Jihomoravským. Celkem sestává z 39 obcí s celkovou rozlohou 348 km². (Strategie území správního obvodu ..., 2015)

Obrázek 2 Obec s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2024)

Název města Bystřice nad Pernštejnem je odvozen od místní řeky Bystřičky a blízkého hradu Pernštejna. Prvopočátky jeho vzniku jsou datovány do období 13. století. Důkazem toho jsou zejména listiny zachované z opisů, dokládající skutečnost existence místního kostela.

Významný rozvoj vyvrcholil roku 1580 kdy byla Bystřice povýšena císařem Rudolfem II. na město. Současně s tím byla v téže době důležitým centrem výroby sukna na Moravě. Obdobně jakožto jiným městům, ani Bystřici se nevyhnuly velké požáry. Mezi nejničivější lze zařadit požáry z let 1585, 1666 či 1841 na základě kterých došlo ke ztrátě řady domů, hospodářských obydlí, kostelů či stodol. Bylo více než nutné pozvednout kulturní a společenský život občanů a započít rozsáhlou výstavbu infrastruktury. Počátkem 20. století došlo k zavedení železničního spojení, výstavbě sídlišť, nových škol a řady obchodů. Tehdejší název města Bystřice nad Pernštýnem byl k 10. květnu 1925 zrušen a nahrazen názvem současným – tedy Bystřice nad Pernštejnem. (Historie města Bystřice nad Pernštejnem, © 2022)

5.1 Administrativní členění

Jak je již výše uvedeno, správní obvod je tvořen celkem 39 obcemi. Rozumí se jimi město Bystřice nad Pernštejnem, městys Strážek spolu s městysem Štěpánov nad Svratkou, obec Blažkov, Bohuňov, Bukov, Býšovec, Dalečín, Dolní Rožínka, Horní Rožínka, Chlum-Korouhvice, Koroužné, Lísek, Milasín, Moravecké Pavlovice, Nyklovice, Písečné, Prosetín, Radkov, Rodkov, Rovečné, Rozsochy, Rožná, Sejřek, Skorotice, Strachujov, Střítež, Sulkovec, Ubušín, Ujčov, Unčín, Věchnov, Velké Janovice, Velké Tresné, Věstín, Věžná, Vír, Zvole a Ždánice. (Strategie území správního obvodu ..., 2015)

5.2 Demografická charakteristika

Na území obce s rozšířenou působností žilo k 1. 1. 2023 celkem 19 675 obyvatel. (Počet obyvatel ..., 2023) Z dlouhodobého hlediska lze konstatovat, že dochází k jejich celkovému poklesu. Důvodem je zejména nedostatek pracovních míst což způsobuje migraci občanů do větších, pracovními místy disponujících měst. Relativně nízký počet obyvatel v jednotlivých obcích má za následek i jednu z nejnižších hustot zalidnění správních obvodů na Vysočině, tedy 58 obyvatel/km². (Strategie území správního obvodu ..., 2015) Procentuální zastoupení mužů a žen je téměř totožné. (Počet obyvatel ..., 2023)

5.3 Geografická charakteristika

Značnou část území zaujímá Hornosvratecká vrchovina sestávající ze Žďárských vrchů a Nedvědicke vrchoviny. Zejména vysoké rozdíly v převýšení dokazují fakt, že se jedná o nejčlenitější území celého kraje. Z hlediska charakteru zástavby převažuje vesnický typ s rozsáhlými travními porosty a hospodářskými lesy.

Nejvýše položeným místem je Horní les s výškou 774 m. n. m. Oproti tomu nejnižší je údolí řeky Svratky, nacházející se ve výšce 324 m. n. m. Specifikem pro oblast Bystřicka byla do konce roku 2017 těžba uranové rudy v lokalitě Dolní Rožínka. (Strategie území správního obvodu ..., 2015) V současné době je důl postupně zaplavován.

5.4 Mimořádné události na území obce s rozšířenou působností

Každý rok vznikne na území České republiky řada mimořádných událostí vyžadujících včasný zásah jednotek požární ochrany.¹¹ Výjimkou není ani území obce s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem.

Z hlediska statistického sledování vzniklých událostí na území správního celku lze konstatovat, že nejvyšší zastoupení mají technické havárie zahrnující likvidaci spadlých stromů, otevření uzavřených prostor a další činnosti vedoucí k odstranění nebezpečných stavů. Vysokou četností se vyznačují i dopravní nehody a požáry vzniklé nejen v domácnostech, ale i v přírodním prostředí. Přehled jednotlivých druhů mimořádných událostí a jejich počet za období uplynulých 5 let je uveden v Tabulce 1.

Tabulka 1 Počet mimořádných událostí za období let 2019–2023 (Vlastní zpracování dle Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru ..., 2019–2023)

Rok	Požáry	Dopravní nehody	Úniky NCHL	Technické havárie	Plané poplachy	Celkem
2019	34	43	5	217	13	312
2020	37	44	10	317	7	415
2021	54	34	18	282	8	396
2022	57	34	3	243	14	351
2023	38	51	7	287	7	390

Ve vztahu k hrozbám a rizikům identifikovaným v plánovacích dokumentacích a stanoveným cílům práce lze za optimální považovat zaměření se na problematiku požárů ve správním obvodu obce s rozšířenou působností. Z výše uvedeného vyplývá, že jejich počet až do roku 2022 neustále vzrůstal. Důvodem doposud nejvyššího počtu požárů v roce 2022 za období uplynulých 10 let jsou nepříznivé klimatické podmínky a lidská nedbalost.

¹¹ Jak vyplývá ze Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru České republiky, v uplynulém roce se jednalo o 153 275 mimořádných událostí.

Dále vyplývá, že v uplynulém období 5 let jednotky požární ochrany ve správním obvodu ORP zasahovaly celkem u 220 požárů. V nejčastějších případech se jednalo o požáry lesních a polních porostů, nízkých budov a odpadů. Řešeny byly i požáry dopravních prostředků a průmyslových objektů.

Jedním z nejrozsáhlejších požárů byl lesní požár v katastrálním území obce Věstín – Bolešín v roce 2020. Zejména nepřístupný terén a silný vítr značně komplikovaly zásah jednotkám požární ochrany. Vzhledem k náročnosti byly využity síly a prostředky Pardubického a Jihomoravského kraje. Událost si vyžádala vyhlášení 3. stupně požárního poplachu. (Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru ..., 2021)

Tabulka 2 Počet požárů za období let 2019–2023 (Vlastní, 2024)

Rok	Dopravní prostředky	Lesní porost, tráva	Nízké budovy	Průmyslové objekty	Odpad, popelnice
2019	0	17	10	0	7
2020	3	18	5	3	8
2021	5	36	7	0	6
2022	2	41	9	1	4
2023	5	20	6	2	5

Z hlediska příčin vzniku požárů je z celorepublikového pohledu za nejčastější považována nedbalost, související s vypalováním trávy a lesních porostů, nesprávným užíváním otevřeného ohně a špatnou manipulací se žhavým popelem. Dalšími příčinami jsou technické závady a závady spojené s provozem komínů a spalinových cest. Jedná se zejména o vznícení sazí, uvnitř zadržované trávy či nevhodné konstrukce komínů. (Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru ..., 2024)

6 VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOST REFERENTŮ PREVENCE VE SPRÁVNÍM OBVODU

Na území ORP Bystřice nad Pernštejnem disponuje odborností referenta prevence a výchovné činnosti celkem 21 členů sborů dobrovolných hasičů z 10 obcí. (Bělík, 2024) Z uvedeného vyplývá, že do funkce preventisty je v rámci jedné obce ustaveno více členů.

Obcí s nejvyšším počtem preventistů je obec Rožná čítající celkem 5 členů. Naopak nejnižší zastoupení mají obce Bohuňov, Věchnov a Věžná s celkovým počtem jednoho člena. Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že 29 obcí nemá ve strukturách svého sboru dobrovolných hasičů zahrnutého ani jednoho člena s odborností referenta prevence.

Vzdělávání preventistů probíhá prostřednictvím každoročně organizovaných seminářů okresní odbornou radou prevence. Výjimkou byl rok 2020, kdy z důvodu pandemie Covid-19 nebyl seminář uskutečněn. (Bělík, 2024)

6.1 Dotazníkové šetření a testová část

Za účelem zjištění úrovně znalostí a vyhodnocení činností referentů prevence a výchovné činnosti na území ORP Bystřice nad Pernštejnem je využita jedna z kvantitativních metod výzkumu – dotazníkové šetření, jejíž součástí je i testová část.

Dotazník je rozdělen do dvou částí, z nichž každá sestává z 10 otázek. Získané odpovědi jsou zcela anonymní a jsou použity pouze pro účely souhrnného vyhodnocení. Vzhledem k nízkému počtu potenciálních respondentů byla využita papírová forma dotazníkového šetření jejíž podoba je uvedena v Příloze P I.

6.1.1 Dotazníkové šetření

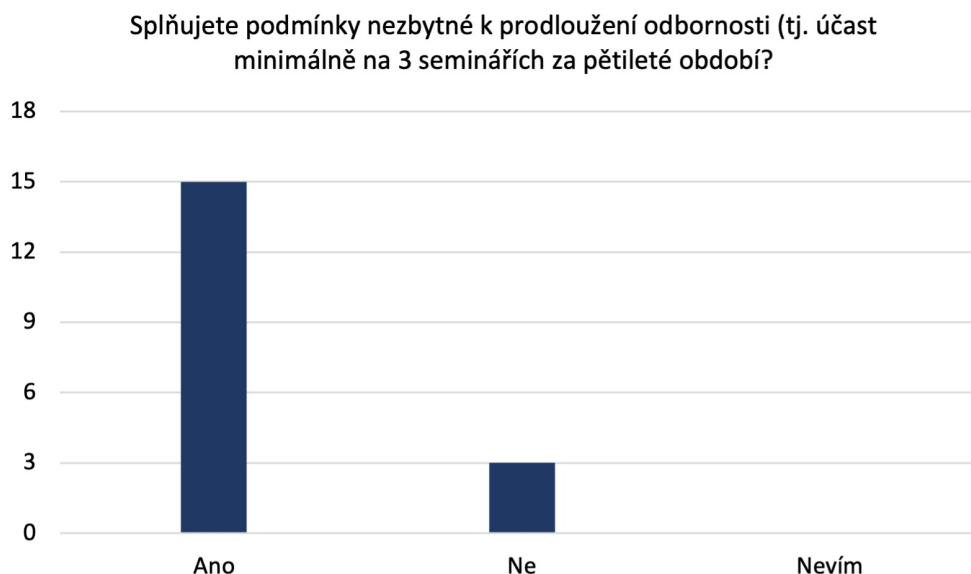
Z uvedených odpovědí vyplývá, že se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 18 preventistů. Důvodem pro nezískání odpovědí všech respondentů je dle jejich slov fakt, že nejeví zájem o danou oblast a zároveň nevykonávají žádné činnosti související se získaným druhem odbornosti.

Otázka č. 1 – Splňujete podmínky nezbytné k prodloužení odbornosti (tj. účast minimálně na 3 seminářích za pětileté období)?

Cílem první otázky je zjistit, zda členové disponující odborností mají přehled o své účasti na vzdělávacích seminářích či nikoliv. Jak vyplývá z výše uvedeného, k prodloužení odbornosti je zapotřebí účast minimálně na 3 vzdělávacích seminářích během období 5 let.

Graf 1 Splnění podmínek k udržení odbornosti (Vlastní, 2024)

Z grafu je patrné, že podmínky k prodloužení odbornosti splňuje 15 preventistů. Celkem 3 respondenti uvedli, že podmínky nesplňují. V tomto případě je však třeba zmínit, že ve strukturách sborů dobrovolných hasičů na území ORP Bystřice nad Pernštejnem působí v současné době 3 preventisté, jež získali odbornost v uplynulých dvou letech. Lze tedy odůvodněně očekávat nenaplnění požadavků pro prodloužení odbornosti. Odpověď „nevím“ neuvedl ani jeden z dotazovaných.

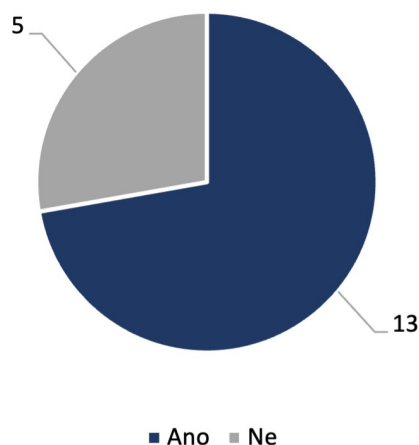
Otázka č. 2 – Myslíte si, že způsob získání a podmínky k udržení odborné způsobilosti jsou nastaveny správně?

Cílem bylo zjištění pohledu referentů prevence a výchovné činnosti na způsob získání a podmínky k udržení odborné způsobilosti. Na základě *Metodického pokynu č. 3/2016, k získání a prolongaci odbornosti Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska v oblasti požární prevence* je k získání odbornosti zapotřebí úspěšného absolvování testu, jehož otázky jsou spolu se správnými odpověďmi uveřejněny na webových stránkách www.dh.cz. Podmínky k prodloužení odbornosti jsou uvedeny výše.

Jak vyplývá z níže uvedeného grafu, celkem 5 preventistů si myslí, že způsob získání a podmínky k udržení odborné způsobilosti nejsou nastaveny správně. Zbylých 13 respondentů uvedlo, že podmínky nastaveny správně jsou. Vyvstává však otázka, zda tuto možnost zvolili skutečně na základě vlastního přesvědčení či z důvodu obav z možného zvyšování nároků na prolongaci odbornosti.

Graf 2 Podmínky k udržení a získání odbornosti (Vlastní, 2024)

Myslíte si, že způsob získání a podmínky k udržení odborné způsobilosti jsou nastaveny správně?

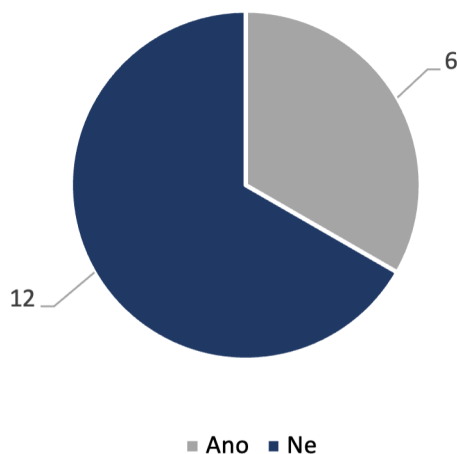

Otázka č. 3 – Podílíte se v rámci Vaší obce na realizaci preventivně výchovné činnosti ve školských zařízeních?

Vzhledem ke skutečnosti, že jednou z povinností obce je na základě §29 odst. 1 písm. n) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně organizovat preventivně výchovnou činnost se třetí otázka zabývá podílem preventivistů na zvyšování vzdělanosti dětí a žáků ve školských zařízeních.

Graf 3 Realizace preventivně výchovné činnosti (Vlastní 2024)

Podílíte se v rámci Vaší obce na realizaci preventivně výchovné činnosti ve školských zařízeních?

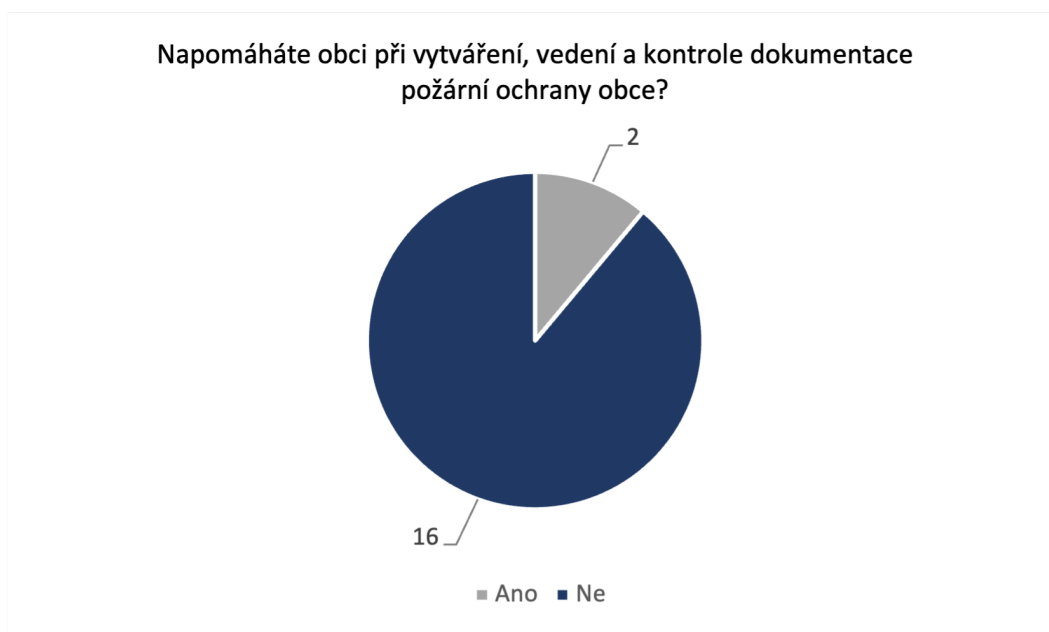

Z výše uvedeného vyplývá, že 66,7 % dotazovaných se na realizaci preventivně výchovné činnosti ve školských zařízeních nepodílí. Důvodem může být zejména jejich neaktivnost případně neznalost možnosti PVCČ provádět. Na základě vlastních zkušeností lze však konstatovat, že ze strany školských zařízení je o preventivně výchovnou činnost na úseku požární ochrany zájem. Zbýlých 33,3 % preventistů preventivně výchovnou činnost ve školských zařízeních provádí.

Otázka č. 4 – Napomáháte obci při vytváření, vedení a kontrole dokumentace požární ochrany obce?

Jednou z povinností obce je dle § 29 odst. 1 písm. i) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně zpracovávat stanovenou dokumentaci požární ochrany. Za tímto účelem je vhodné spolupracovat s preventistou SDH, případně technikem požární ochrany.

Graf 4 Dokumentace požární ochrany obce (Vlastní, 2024)

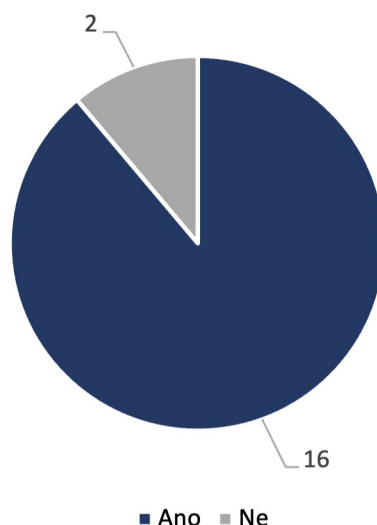
Jak vyplývá z výše uvedeného celkem 16 preventistů nespolupracuje s obcí při tvorbě, vedení a kontrole dokumentace požární ochrany. Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že za výše uvedeným účelem zřizuje funkci technika požární ochrany pouze jedna z obcí, nacházejících se ve správním obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem. Celkem 2 preventisté stejné obce se na tvorbě, vedení a kontrolách dokumentace požární ochrany obce podílí.

Otázka č. 5 – Máte v obci zřízenou ohlašovnu požárů?

Pátá otázka se zabývá ohlašovni požárů, jejichž zřízení je dle § 29 odst. j) výchozího předpisu¹² jednou z povinností obce na úseku požární ochrany. V tomto případě je vhodné při zřizování a kontrolách spolupracovat se členy sborů dobrovolných hasičů.

Graf 5 Ohlašovna požárů (Vlastní, 2024)

Máte v obci zřízenou ohlašovnu požárů?

Z grafu je zřejmé, že celkem 16 preventistů má ve své obci zřízenou ohlašovnu požárů. Následující 2 respondenti uvedli, že ohlašovnu požárů zřízenou nemají. V tomto případě je třeba uvést, že každý z respondentů je z odlišné obce.

Otázka č. 6 – Byl/a jste někdy požádán/a ve vztahu k požární ochraně o spolupráci při organizaci akce s větším počtem osob?

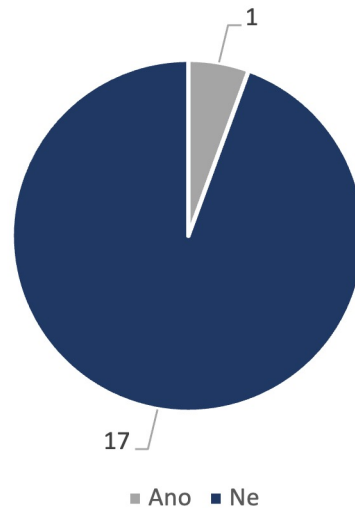
Šestá otázka se soustředí na vzájemnou spolupráci preventistů s obcí při organizaci akcí s větším počtem osob.

Jak vyplývá z níže uvedeného, naprostá většina dotazovaných, konkrétně 94,4 % uvedla, že nikdy nebyla požádána ve vztahu k požární ochraně o spolupráci při organizaci výše uvedených akcí. Zbývající 1 respondent uvedl, že požádán byl. Jedná se však o respondenta stejné obce, ze které odpovídali i jednotlivci zahrnutí ve většině dotazovaných.

¹² Rozumí se jím zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Graf 6 Organizace akcí s větším počtem osob (Vlastní, 2024)

Byl/a jste někdy požádán/a ve vztahu k požární ochraně o spolupráci při organizaci akce s větším počtem osob?

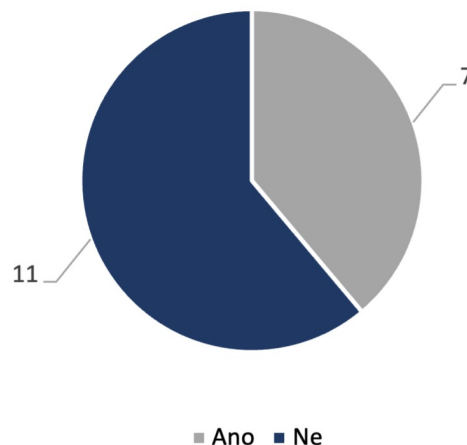

Otázka č. 7 – Podílíte se na kontrolách zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody?

Činnost preventistů by měla zahrnovat i podílení se na kontrolách zabezpečení obce zdroji požární vody. Jedná se především o zdroje otevřené, neboť ke kontrolám hydrantů a jiných požárně bezpečnostních zařízení je zapotřebí provedení tlakových zkoušek oprávněnými osobami.

Graf 7 Zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody (Vlastní, 2024)

Podílíte se na kontrolách zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody?

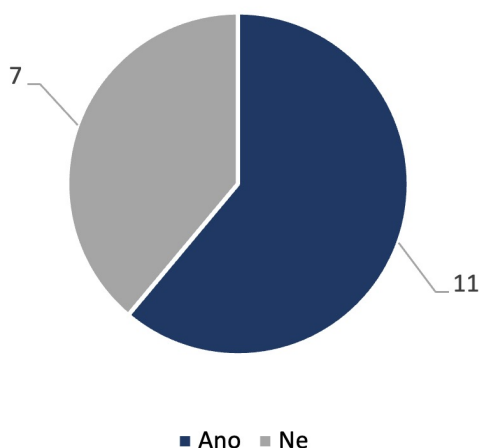
Z grafu je patrné že nadpoloviční většina, tj. 61,1 % dotazovaných se na kontrolách zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody nepodílí. Zbylých 38,9 % preventistů uvedlo, že předmětnou činnost vykonávají a jedná se tak o činnost doposud vykonávanou nejvyšším počtem členů.

Otázka č. 8 – Obrátil se na Vás některý z občanů o pomoc či radu v oblasti požární ochrany?

Vzhledem ke skutečnosti, že preventista je styčnou osobou mezi veřejností a sborem dobrovolných hasičů, nabízí se občanům možnost žádosti o pomoc či radu v oblasti požární ochrany.

Graf 8 Rady a doporučení v oblasti požární ochrany (Vlastní, 2024)

Obrátil se na Vás některý z občanů o pomoc či radu v oblasti požární ochrany?

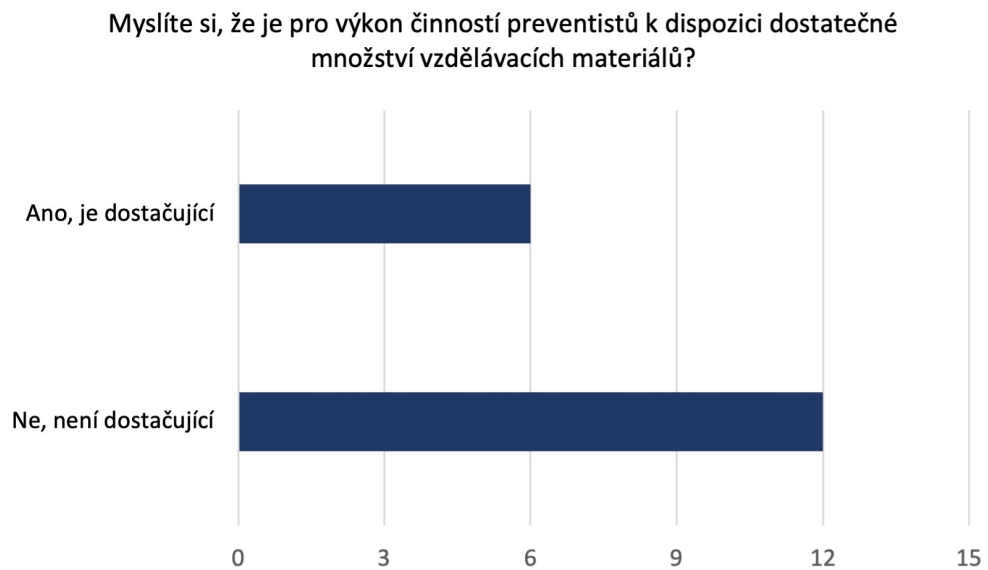

Z výše uvedeného vyplývá, že činnost preventistů v obcích zaujímá významné postavení a pro občany je přínosem. Celkem 11 preventistů uvedlo, že bylo požádáno spoluobčany o pomoc či radu v oblasti požární ochrany. Zbývajících 7 respondentů požádáno nikdy nebylo.

Otázka č. 9 – Myslíte si, že je pro výkon činností preventistů k dispozici dostatečné množství vzdělávacích materiálů?

Devátá otázka se zabývá pohledem referentů prevence na dostupné vzdělávací materiály nezbytné k výkonu činností na úseku požární prevence. Z dostupných zdrojů je zřejmé, že jsou k dispozici pouze 3 metodické listy vypracované v roce 2007.

Graf 9 Vzdělávací materiály pro činnost preventistů (Vlastní, 2024)

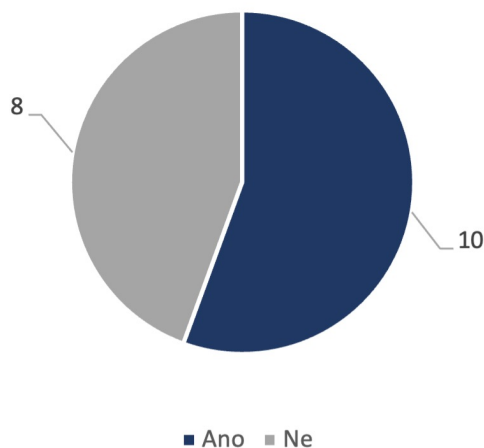
Nadpoloviční většina, tj. 66,7 % dotazovaných zastává názor, že materiály potřebné pro výkon činností na úseku požární prevence dostačující nejsou. Zbývajících 33,3 % respondentů uvedlo, že dostačující jsou.

Otázka č. 10 – Seznamujete občany s problematikou čištění a kontrol spalinových cest?

Poslední, desátá otázka se soustředila na problematiku čištění a kontrol spalinových cest.

Graf 10 Čištění a kontroly spalinových cest (Vlastní, 2024)

Seznamujete občany s problematikou čištění a kontrol spalinových cest?

Důvodem pro zařazení otázky do dotazníkového šetření je fakt, že mezi jednu z nejčastějších příčin vzniku požárů se řadí nedbalost a neopatrnost při vytápění domácností a s tím spojené zanedbávání údržby topidel a kouřovodů. Zejména proto by činnost preventistů měla zahrnovat seznamování občanů s danou problematikou.

Jak vyplývá z grafu uvedeného výše, s problematikou čištění a kontrol spalinových cest seznamuje občany celkem 10 preventistů z 18 dotazovaných. Zbylých 8 referentů prevence se na preventivně výchovné činnosti v předmětné oblasti nepodílí. Lze konstatovat, že z pohledu vykonávaných činností se jedná o druhou nejčastěji realizovanou činnost na úseku požární prevence v rámci sborů dobrovolných hasičů.

Vyhodnocení dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření vyplývá, že preventisté znají podmínky k prolongaci odbornosti a řádně je splňují. Současně s tím se většina z nich domnívá, že podmínky nejen k získání ale i k prodloužení odborné způsobilosti jsou nastaveny správně a není třeba změn. Dále vyplynulo, že ve dvou z 10 dotazovaných obcí správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem není zřízena ohlašovna požárů, a tudíž daná obec nesplňuje povinnost vyplývající ze *zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*.

Na organizaci akcí s větším počtem osob se většina preventistů nepodílí. Důvodem může být zejména fakt, že většina obcí ve správním obvodu disponuje relativně nízkým počtem obyvatel a zajištění požární bezpečnosti při akcích tak vzhledem k počtu účastníků není potřebné.

Jak vyplývá z výsledků dotazníkového šetření, značná část referentů prevence se již ze strany spoluobčanů setkala s žádostí o radu či pomoc. Díky své odbornosti tak mají možnost prostřednictvím dostupných forem přispět ke zvýšení požární bezpečnosti a schopnosti občanů ochránit sebe a své blízké před účinky mimořádných událostí. Je třeba však konstatovat, že stále existují tací, kteří o nabízené pomoci nemají ponětí, a tudíž ztrácí možnost jejího využití.

K získání nezbytných znalostí a výkonu činností na úseku požární ochrany je zapotřebí dostatečná metodická podpora. Na základě zjištěných skutečností a názorů většiny dotazovaných vyplývá, že předmětná oblast nedisponuje požadovaným množstvím vzdělávacích materiálů a jeví se tedy nedostatečnou.

Ve vztahu k vykonávaným činnostem na úseku požární ochrany byly respondentům položeny celkem 4 otázky z nichž každá se zaměřovala na předem stanovenou oblast.

Těmito oblastmi se rozumí podílení se na tvorbě, vedení a kontrole dokumentace požární ochrany obce, kontrola zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody, provádění preventivně výchovné činnosti ve vztahu ke školským zařízením a komunikace s občany. Ze získaných odpovědí vyplývá, že:

- činnosti ve všech výše uvedených oblastech vykonává 1 preventista,
- činnosti ve 3 výše uvedených oblastech vykonává 1 preventista,
- činnosti ve 2 výše uvedených oblastech vykonává 6 preventistů,
- činnosti v 1 výše uvedené oblasti vykonává 6 preventistů,
- celkem 4 preventisté nevykonávají žádné z výše uvedených činností.

Pro účely vyhodnocení vykonávaných činností byla na základě konzultace s vedoucím okresní odborné rady prevence a okrskovým preventistou stanovena pomyslná optimální hranice výkonu minimálně 2 z výše uvedených činností na úseku požární ochrany. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že:

- celkem 8 preventistů pomyslnou hranici splňuje,
- celkem 10 preventistů pomyslnou hranici nesplňuje.

Závěrem lze konstatovat, že podíl preventistů na výkonu činností v oblasti požární ochrany je relativně nízký. Nejméně dotazovaných se podílí na zpracování, vedení a kontrole dokumentace požární ochrany obce. Naopak největší zastoupení má podíl na kontrolách zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody.

6.1.2 Testová část

Druhá část dotazníkového šetření si klade za cíl zhodnotit úroveň znalostí referentů prevence a výchovné činnosti. Respondentům bylo položeno celkem 10 otázek, vycházejících z oficiálně vydaných testů v předchozích letech.

Vzhledem ke skutečnosti, že k získání odbornosti je zapotřebí minimálně 80% správnost odpovědí, byla hranice úspěšnosti stanovena obdobně.

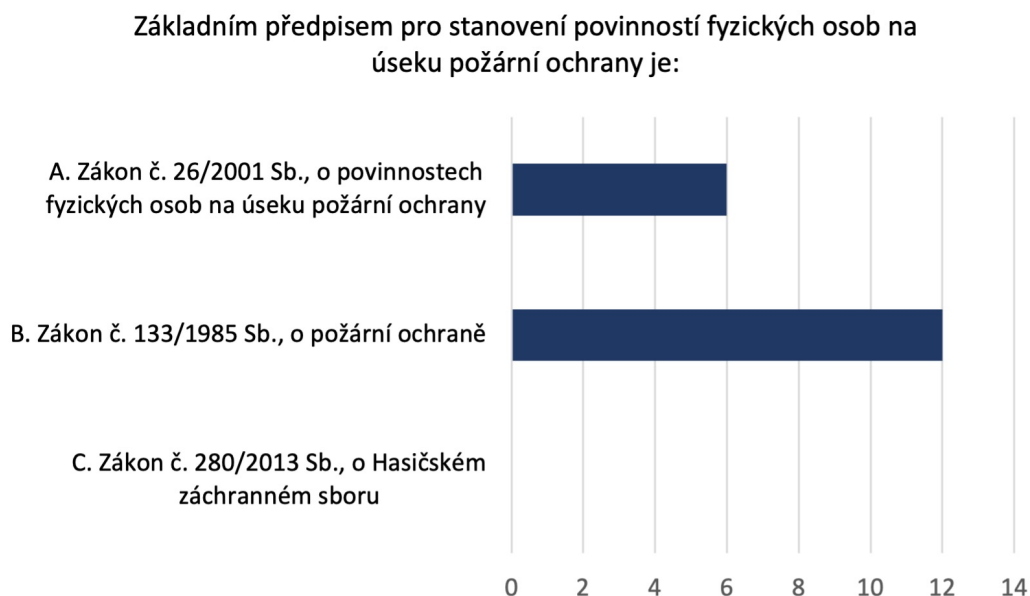
Testové otázky byly vyhodnoceny následovně:

- vyhovující – obsahující 8 a více správných odpovědí,
- nevyhovující – obsahující 7 a méně správných odpovědí.

Otázka č. 11 – Základním předpisem pro stanovení povinností fyzických osob na úseku požární ochrany je:

Jedenáctá otázka se zabývá základním právním předpisem stanovujícím povinnosti fyzických osob na úseku požární ochrany. Tato problematika je řešena v rámci § 17 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Graf 11 Právní předpis stanovující povinnosti fyzických osob (Vlastní, 2024)

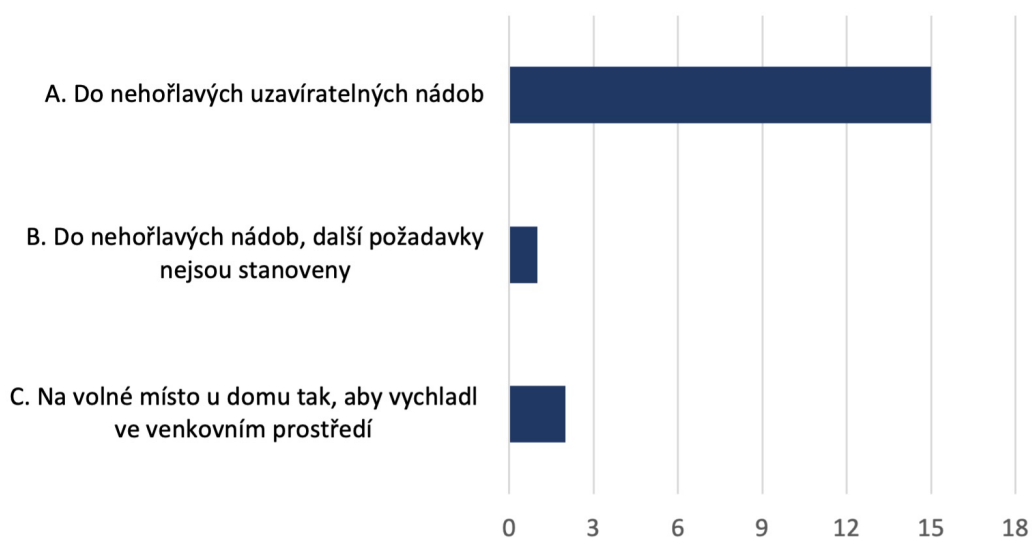
Z celkového počtu 18 respondentů uvedlo správnou odpověď 12 jednotlivců, tedy možnost B. Zbylých 6 se domnívá, že existuje zákon č. 26/2001 Sb., o povinnostech fyzických osob na úseku požární ochrany. Možnost C nezvolil ani jeden z dotazovaných.

Otázka č. 12 – Při používání tepelných spotřebičů se nevychladlý popel ukládá:

Na základě § 42 odst. 3 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (dále jen „vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci“) platí, že nevychladlý popel je třeba uložit do nehořlavých uzavíratelných nádob.

Graf 12 Ukládání nevychladlého popelu (Vlastní, 2024)

Při používání tepelných spotřebičů se nevychladlý popel ukládá:

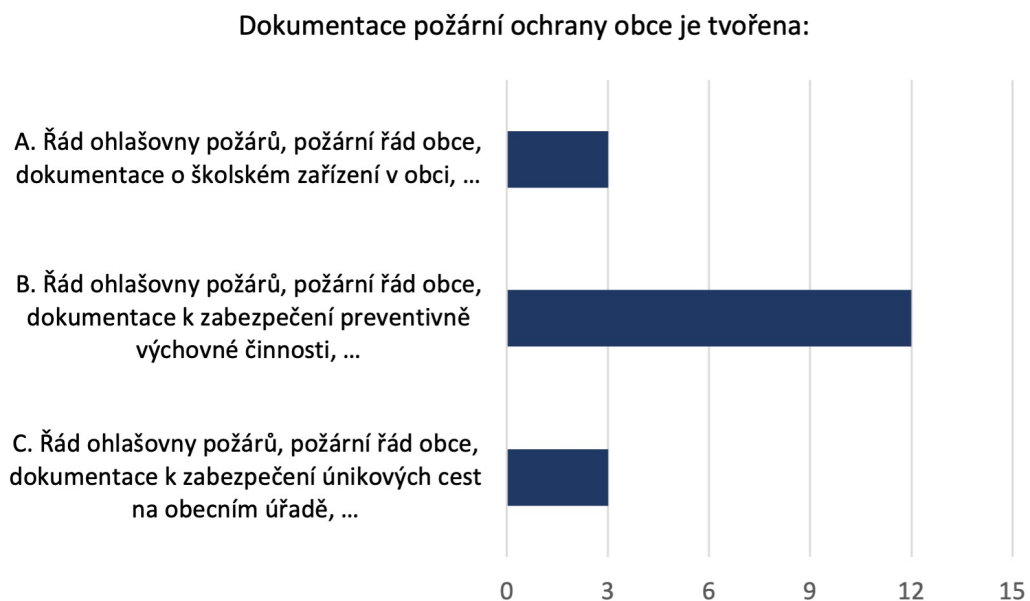
Z výše uvedeného grafu vyplývá, že správnou možnost zvolilo celkem 15 respondentů. Možnost B zvolil 1 preventista. Zbývající 2 dotazovaní uvedli, že nevychladlý popel je třeba uložit na volné místo u domu tak, aby vychladl samovolně ve venkovním prostředí.

Otázka č. 13 – Dokumentace požární ochrany obce je tvořena:

Třináctá otázka se zabývá dokumentací požární ochrany obce, kterou dle § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně tvoří dokumentace o zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce nebo společné jednotky požární ochrany, řád ohlašovny požárů, dokumentace k zabezpečení preventivně výchovné činnosti, požární řád obce, dokumentace k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob a dokumentace k zabezpečení úkolů požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu. Správnou možností je tedy možnost B.

Jak vyplývá z níže uvedeného grafu, správně odpovědělo 12 respondentů. Celkem 3 dotazovaní zvolili možnost A. Obdobný počet respondentů zvolil rovněž nesprávnou odpověď, tedy možnost C.

Graf 13 Dokumentace požární ochrany obce (Vlastní, 2024)

Otázka č. 14 – Při skladování látek majících sklon k samovznícení (např. brikety či hnědé uhlí):

Dle § 44 odst.2 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci platí, že při uchovávání látek majících sklon k samovznícení je zapotřebí sledovat, zda nedochází k samovolnému vznícení.

Graf 14 Skladování látek se sklonem k samovznícení (Vlastní, 2024)

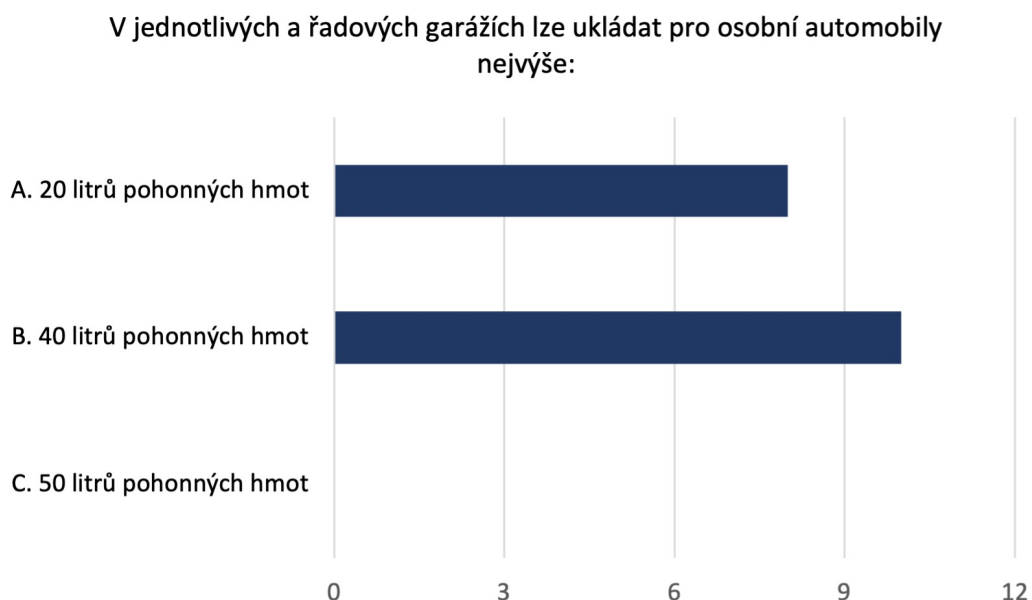

Procento úspěšnosti zde bylo v porovnání s ostatními otázkami doposud nejvyšší. Správně odpovědělo 16 respondentů, tedy 88,9 %. Zbýlých 11,1 % respondentů se domnívá, že fyzické osoby látky se sklonem k samovznícení skladovat nemohou.

Otázka č. 15 – V jednotlivých a řadových garážích lze ukládat pro osobní automobily nejvýše:

Patnáctá otázka se soustředí na množství pohonných hmot, které je možné ukládat v jednotlivých a řadových garážích. Jak vyplývá z § 44 odst. 5 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, pro osobní automobily je povoleno ukládat nejvýše 40 litrů pohonných hmot.

Graf 15 Skladování pohonných hmot pro osobní automobily (Vlastní, 2024)

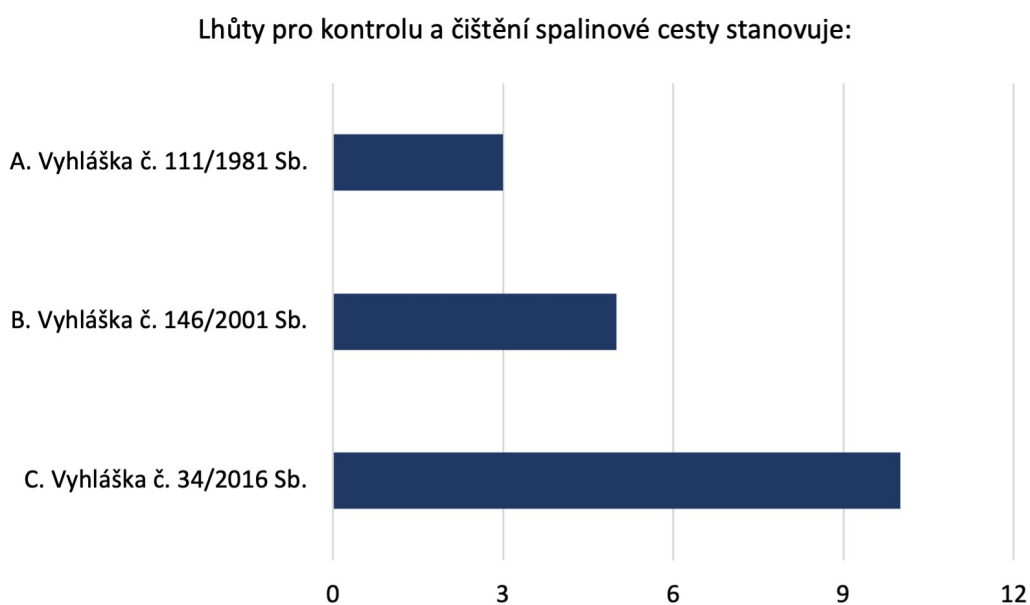
Správnou odpovědí je možnost B, kterou zvolilo 10 respondentů, tj. 55,6 %. Zbývajících 44,4 % respondentů se domnívá, že v jednotlivých a řadových garážích lze pro osobní automobily ukládat nejvýše 20 litrů pohonných hmot. Možnost C nezvolil ani jeden z dotazovaných.

Otázka č. 16 – Lhůty pro kontrolu a čištění spalinové cesty stanovuje:

Šestnáctá otázka si klade za cíl zjistit znalost preventistů v oblasti právních předpisů. Lhůtami pro kontrolu a čištění spalinových cest se zabývá vyhláška č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty.

Jak vyplývá z grafu uvedeného níže, správnou odpověď zvolilo 10 respondentů. Celkem 5 dotazovaných se domnívá, že lhůty jsou stanoveny vyhláškou č. 146/2001 Sb. Zbývající 3 preventisté uvedli jako svoji odpověď možnost A.

Graf 16 Kontrola a čištění spalinových cest (Vlastní, 2024)

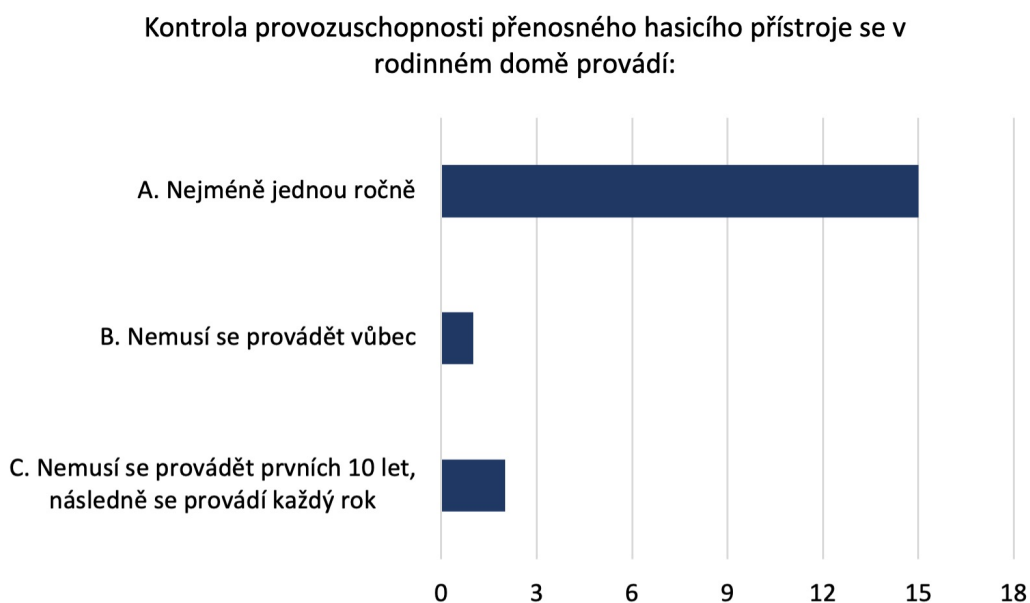

Otázka č. 17 – Kontrola provozuschopnosti přenosného hasicího přístroje se v rodinném domě provádí:

Sedmnáctá otázka se soustředí na nezbytnost provedení kontroly provozuschopnosti přenosných hasicích přístrojů. Dle § 9 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci se „kontrola hasicího přístroje provádí v rozsahu stanoveném právními předpisy, normativními požadavky a průvodní dokumentací výrobce po každém jeho použití nebo tehdy, vznikne-li pochybnost o jeho provozuschopnosti (např. při mechanickém poškození) a nejméně jednou za rok, pokud průvodní dokumentace výrobce nestanoví lhůtu kratší.“ (Česko, 2001a)

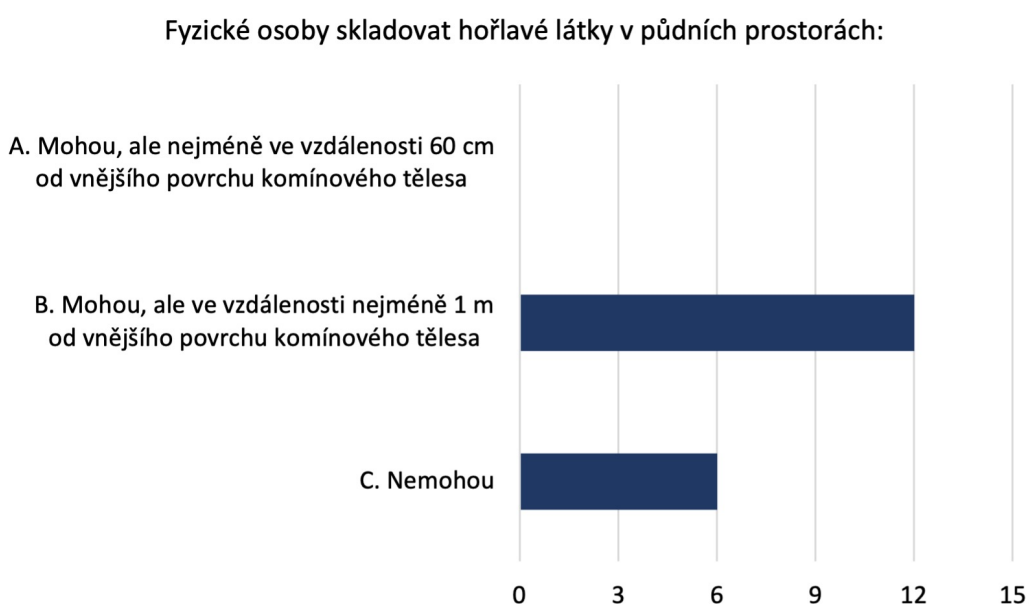
Jak zobrazuje graf níže, z celkového počtu 18 preventistů jich 15 (tj. 83,3 %) uvedlo, že kontrolu provozuschopnosti přenosného hasicího přístroje v rodinném domě je nutné provádět nejméně jednou ročně a zvolilo tak správnou odpověď. Část členů – konkrétně 11,1 % se domnívá, že se kontroly provozuschopnosti nemusí prvních 10 let provádět vůbec a následně jsou prováděny každý rok. Zbýlých 5,6 % respondentů zvolilo možnost B.

Graf 17 Kontrola provozuschopnosti hasicího přístroje (Vlastní, 2024)

Otázka č. 18 – Fyzické osoby skladovat hořlavé látky v půdních prostorách:

Jak uvádí § 43 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci skladování hořlavých látek v půdních prostorách je povoleno, avšak v bezpečné vzdálenosti. Tou se rozumí vzdálenost nejméně 1 m od vnějšího povrchu komínového tělesa.

Graf 18 Skladování hořlavých látek v půdních prostorách (Vlastní, 2024)

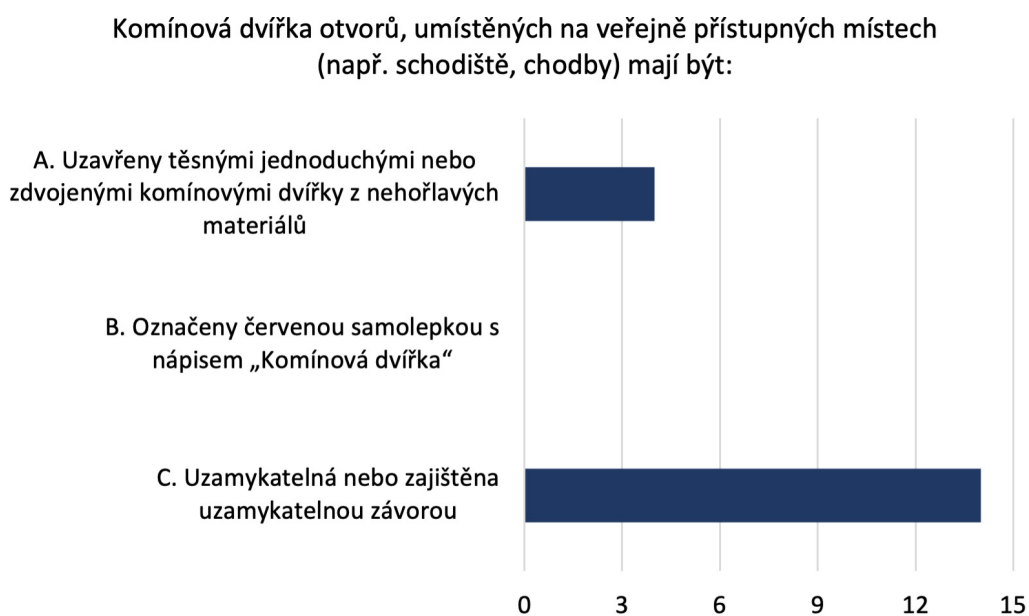

Procento úspěšnosti zde bylo v porovnání s předchozí odpovědí nižší. Správnou odpověď uvedlo 12 respondentů, tedy 66,7 %. Zbývajících 33,3 % dotazovaných se domnívá, že fyzické osoby v půdních prostorách hořlavé látky skladovat nemohou.

Otázka č. 19 – Komínová dvířka otvorů, umístěných na veřejně přístupných místech (např. schodiště, chodby) mají být:

Devatenáctá otázka se zabývá podmínkami pro zabezpečení komínových dvířek. Obecně platí, že komínová dvířka otvorů, umístěných na veřejně přístupných místech mají být uzamykatelná nebo zajištěna uzamykatelnou závorou.

Graf 19 Podmínky zabezpečení komínových dvířek (Vlastní, 2024)

Z grafu je zřejmé, že správně odpovědělo celkem 14 preventistů. Zbývajících 4 uvedli, že komínová dvířka otvorů by měla být jednoduchá či zdvojená a měla by být vyrobena z nehořlavých materiálů. Možnost označení otvorů červenou samolepkou ne zvolil ani jeden z dotazovaných.

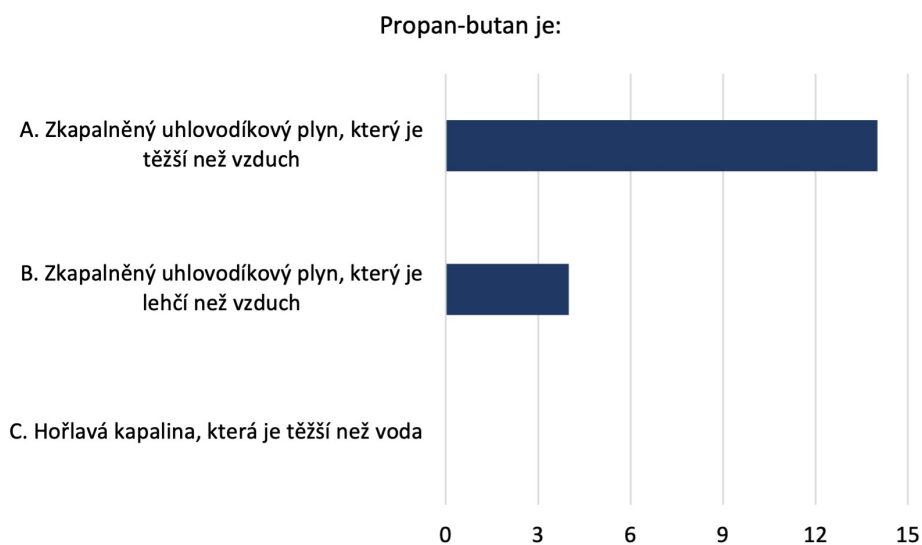
Otázka č. 20 – Propan-butan je:

Poslední testová otázka se soustředí na zkapalněný uhlovodíkový plyn, který je těžší než vzduch.

Z níže uvedeného grafu je patrné, že správnou odpověď zvolilo celkem 77,8 % respondentů. Zbývajících 22,2 % dotazovaných se domnívá, že zkapalněný propan-butan je lehčí než vzduch. Poslední z nabízených možností ne zvolil ani jeden respondent.

Graf 20 Propan-butan (Vlastní, 2024)

Vyhodnocení testové části

Z celkového počtu 18 respondentů úspěšně splnilo testovou část 7 referentů prevence a výchovné činnosti, tj. 38,9 % dotazovaných.

Výsledné hodnocení dosažené hranice úspěšnosti je následující:

- 80 % – splnil 1 dotazovaný,
- 90 % – splnil 1 dotazovaný,
- 100 % – splnilo 5 dotazovaných.

Z výše uvedeného vyplývá že 100% hranice úspěšnosti dosáhlo celkem 5 referentů prevence a výchovné činnosti. Je třeba však zmínit, že se jednalo o preventisty stejné obce. Zde vyvstává otázka, zda skutečně disponují uvedenými znalostmi či byla využita možnost hromadného vyplnění dotazníkového šetření.

6.2 Řízený rozhovor

Pro účely analýzy současného stavu vzdělávání a činnosti referentů prevence a výchovné činnosti byl uskutečněn řízený rozhovor s vedoucím okresní odborné rady prevence, který je současně vedoucím pracoviště prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina mjr. Ing. Milanem Bělíkem.

Jakým způsobem je zabezpečováno vzdělávání referentů prevence a výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů?

„Na základě Metodického pokynu Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska k získání a prolongaci odbornosti Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska v oblasti požární prevence je vzdělávání referentů prevence zabezpečováno prostřednictvím každoročních seminářů vedených lektory s požadovanou odborností.“

Kdo a na základě čeho stanovuje každoroční obsahové zaměření vzdělávacích seminářů?

„Obsahové zaměření stanovuje okresní, případně krajská rada prevence. Při stanovení témat seminářů je přihlíženo k aktuálním informacím z oblasti požární ochrany ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem Kraje Vysočina.“

Jakým způsobem jsou členové sborů dobrovolných hasičů informováni o možnostech získání či prodloužení odborné způsobilosti?

„Informace je podána prostřednictvím starostů okrsků, každoročně při setkání delegátů sborů dobrovolných hasičů obcí na okresní konferenci a dále jsou tyto informace uvedeny na webových stránkách okresního sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.“

Myslíte si, že podmínky k získání a udržení odborné způsobilosti jsou nastaveny správně?

„Z mého pohledu bych řekl že ano.“

Jaký dopad mělo zrušení preventivních požárních kontrol na požární prevenci v obcích?

„Pro činnost referentů prevence sborů dobrovolných hasičů obcí zásadní. Podle mého názoru to byla nejpodstatnější část jejich práce. Spousta preventistů ztratila smysl jejich činnosti. Samozřejmě existují i jiná témata, kterým se může preventista v současné době věnovat, ale ne každý je toho schopen.“

Často se setkávám s názory, že dostupné podklady k výkonu činností referentů prevence jsou nedostačující. Jaký máte názor vy?

„Ano, mám stejný názor. Požární prevence je velmi širokou záležitostí a referenti prevence nemůžou obsáhnout celý její rozsah. Je třeba vymezit rozsah jejich činnosti a k tomu jim poskytnout jednoduché a srozumitelné postupy. Tyto postupy potom pravidelně rozebírat při každoročních seminářích. Rád bych, aby bylo k dispozici větší množství srozumitelných studijních materiálů, které by jasně vymezovaly okruhy činnosti referentů.“

Vnímáte ze strany členů sborů dobrovolných hasičů zájem o prevenci a získání příslušné odbornosti?

„Myslím, že se zájem v našem okrese zvyšuje. Soudím tak ze skutečnosti, že každý rok přibývá minimálně 10 nových referentů. V rámci cyklických školení se snažíme dát práci referenta smysl.“

Z provedeného rozhovoru vyplývá, že aktuální podmínky k získání a prodloužení způsobilosti preventistů jsou nastaveny správně. Předmětná oblast však absentuje srozumitelné podklady využitelné k výkonu preventivních aktivit na úseku požární ochrany. Závěrem bylo konstatováno, že počet zájemců o získání odbornosti má v současné době rostoucí tendenci.

7 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je jednou z metod sloužících k identifikaci a analýze jednotlivých faktorů. Za jejího zakladatele je považován Albert Humphrey, který ji na přelomu 60. a 70. let minulého století využil ke zjištění nedostatků ve strategickém plánování organizací. Ke stanovení hodnot interního a externího prostředí analýzy je zapotřebí identifikace a ohodnocení jednotlivých prvků. Těmito prvky se rozumí silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. (Bigelow et al., 2023)

Jednotlivé parametry byly identifikovány na základě zkušeností a skutečností vyplývajících z provedeného dotazníkového šetření a řízeného rozhovoru. Za účelem stanovení hodnot bylo využito konzultace s vedoucím okresní odborné rady prevence mjr. Ing. Milanem Bělíkem. Výchozí prvky SWOT analýzy jsou uvedeny v Tabulce 3.

Tabulka 3 SWOT analýza (Vlastní, 2024)

Silné stránky	Slabé stránky
Spolupráce s HZS Kraje Vysočina	Absence preventisty v každé obci
Podmínky k získání a prodloužení odbornosti	Vzdělávací materiály
Pořádání vzdělávacích seminářů	Úroveň znalostí preventistů
Zvyšující se zájem o získání odbornosti	Zastoupení odbornosti ve sboru je doporučeno
Předcházení vzniku mimořádných událostí a jejich dopadů	Zrušení preventivních požárních kontrol
Příležitosti	Hrozby
Členská základna sborů dobrovolných hasičů	Nezájem občanů o problematiku
Využití sdělovacích a komunikačních prostředků	Změna výchozího právního předpisu
Organizace sezónních vzdělávacích akcí	Stárnoucí členská základna
Finanční ohodnocení	Pandemie
Odborné publikace a vzdělávací materiály	Omezení finančních prostředků

Silné stránky

Jednou z nejvýznamnějších silných stránek se jeví organizace vzdělávacích seminářů, díky nimž preventisté získávají potřebné znalosti. Na úseku prevence jim je zároveň k dispozici možnost konzultací s příslušníky HZS Kraje Vysočina. Dle dostupných informací této možnosti využívá podstatná část referentů prevence a výchovné činnosti. Za silnou stránku lze považovat i podíl na předcházení vzniku mimořádných událostí a snižování jejich dopadů. Z hlediska interního prostředí a silných stránek je třeba zmínit i současné podmínky k získání a prodloužení odbornosti, které mj. přispívají ke zvyšujícímu se počtu zájemců o získání odbornosti.

Slabé stránky

Při zajišťování požární prevence v obcích je zapotřebí dostatečné množství odborníků s potřebnými znalostmi. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, nadpoloviční většina respondentů nedisponuje potřebnými znalostmi pro výkon činností na úseku požární ochrany. Zároveň většina obcí ve správních obvodech absentuje přítomnost referenta prevence a výchovné činnosti. S tím se pojí fakt, že zastoupení preventisty ve sboru je pouze doporučené, nikoliv povinné. Jedním z problémů je i nedostatečné množství přehledných a srozumitelných vzdělávacích materiálů, které by jasně vymezovaly okruh činností a postupy při jejich výkonu. Za slabou stránku je považováno i zrušení preventivních požárních kontrol vedoucí k útlumu vykonávaných činností na úseku prevence.

Příležitosti

Vzhledem ke skutečnosti, že Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska je nejpočetnějším občanským sdružením v České republice je jednou z příležitostí právě početná členská základna. Z hlediska externího prostředí lze za přínosné považovat i možnost organizace sezónních vzdělávacích akcí na základě nichž by došlo k osvojení potřebných znalostí, a to v závislosti na aktuálních rizicích a hrozbách. Jednou z možných příležitostí je i finanční ohodnocení (např. uzavření smluvního vztahu s obcí o tvorbě, vedení a kontrole dokumentace požární ochrany obce) a vydávání nových publikací, jež by prohlubovaly dosavadní znalosti preventistů. Za příležitost lze považovat i využití dostupných sdělovacích a komunikačních prostředků, a to nejen pro komunikaci s preventisty, ale i v rámci osvěty ve vztahu k obyvatelstvu.

Hrozby

Jednou z nejdůležitějších hrozeb pro sbory dobrovolných hasičů je změna výchozího právního předpisu, která by zamezovala podílu dobrovolných spolků, veřejně prospěšných organizací a jiných orgánů na realizaci preventivně výchovné činnosti. Možnou hrozbou je i omezení finančních prostředků pro oblast prevence, které by v konečném důsledku mohlo vést ke zrušení vzdělávacích seminářů či odbornosti samotné. Z hlediska externího prostředí lze za hrozbu považovat nezáměr občanů o problematiku požární ochrany vedoucí k potenciálnímu zvýšení počtu mimořádných událostí a jejich dopadů. Jak vyplynulo z ústního sdělení vedoucího okresní odborné rady prevence, jednou z hrozeb je i pandemie, která již v roce 2020 zapříčinila nemožnost realizace vzdělávacího semináře. Neméně významnou hrozbou je stárnoucí členská základna.

Jednotlivým výše uvedeným parametrům byly následně přiřazeny váhy a bodové hodnocení. Uvedené váhy vyjadřují význam jednotlivých parametrů a jejich součet musí být roven 1. V rámci hodnocení, vyjadřující dopad jednotlivých parametrů pro společnost, jsou u silných stránek a příležitostí uvedené hodnoty v kladné stupnici od 1 do 5. Jedná-li se o slabé stránky a hrozby, hodnotící stupnice je v rozpětí od -1 do -5, přičemž hodnota -5 značí nejvyšší dopad. Následným součinem vah a hodnocení vznikne vážená hodnota.

Tabulka 4 Hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2024)

Silné stránky	Váha	Hodnocení	Vážená hodnota
Spolupráce s HZS Kraje Vysočina	0,25	4	1
Podmínky k získání a prodloužení odbornosti	0,1	3	0,3
Pořádání vzdělávacích seminářů	0,35	4	1,4
Zvyšující se zájem o získání odbornosti	0,1	2	0,2
Předcházení vzniku mimořádných událostí a jejich dopadů	0,2	3	0,6
Celkem	Σ 1	<1,5>	3,5
Slabé stránky	Váha	Hodnocení	Vážená hodnota
Absence preventisty v každé obci	0,2	-3	-0,6
Vzdělávací materiály	0,35	-5	-1,75
Úroveň znalostí preventistů	0,25	-4	-1
Zastoupení odbornosti ve sboru je doporučeno	0,1	-2	-0,2
Zrušení preventivních požárních kontrol	0,1	-3	-0,3
Celkem	Σ 1	<-1,-5>	-3,85

Tabulka 4 (pokračování) Hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2024)

Příležitosti	Váha	Hodnocení	Vážená hodnota
Členská základna sborů dobrovolných hasičů	0,2	3	0,6
Využití sdělovacích a komunikačních prostředků	0,1	2	0,2
Organizace sezónních vzdělávacích akcí	0,25	4	1
Finanční ohodnocení	0,15	3	0,45
Odborné publikace a vzdělávací materiály	0,3	4	1,2
Celkem	$\Sigma 1$	<1,5>	3,45
Hrozby	Váha	Hodnocení	Vážená hodnota
Nezájem občanů o problematiku	0,15	-3	-0,45
Změna výchozího právního předpisu	0,3	-4	-1,2
Stárnoucí členská základna	0,1	-3	-0,3
Pandemie	0,15	-2	-0,3
Omezení finančních prostředků	0,25	-4	-1
Celkem	$\Sigma 1$	<-1,-5>	-3,25

Po sečtení vynásobených hodnot každého kvadrantu jsou následně sečteny hodnoty interního a externího prostředí. Interní prostředí je charakterizováno silnými a slabými stránkami, naopak externí prostředí charakterizují příležitosti a hrozby.

Hodnoty vnitřního a vnějšího prostředí byly vypočteny následovně:

$$\text{Interní prostředí} = \text{hodnota silných stránek} + \text{hodnota slabých stránek}$$

$$\text{Externí prostředí} = \text{hodnota příležitostí} + \text{hodnota hrozeb}$$

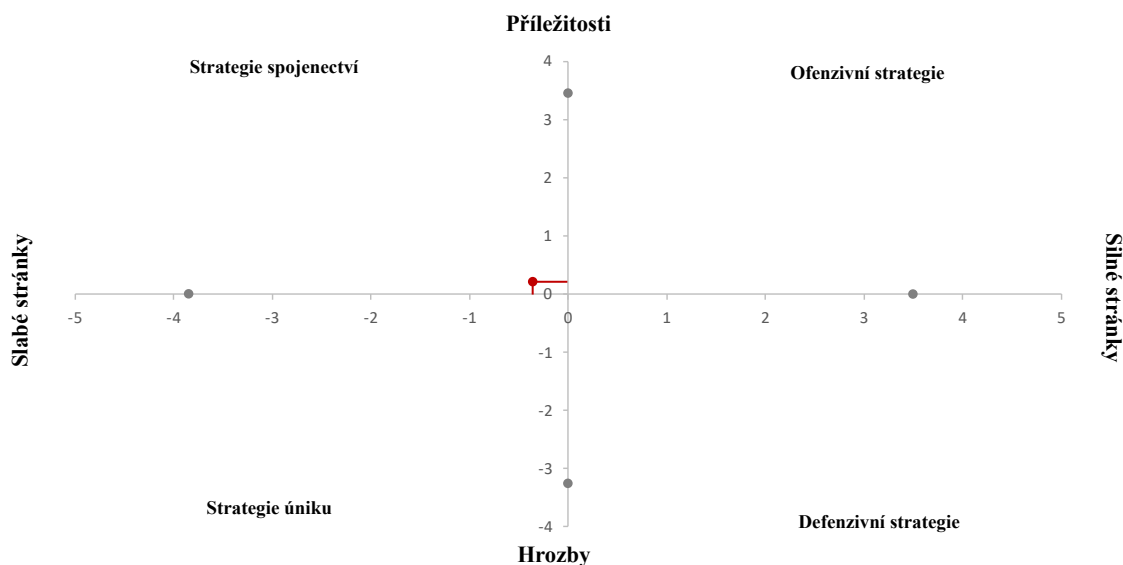
Výsledné hodnoty jednotlivých prostředí jsou uvedeny v Tabulce 5.

Tabulka 5 Stanovení hodnot prostředí (Vlastní, 2024)

Hodnota vnitřního prostředí	-0,35
Hodnota vnějšího prostředí	0,2

Za účelem vyhodnocení vypracované analýzy a stanovení optimální strategie byly výsledné hodnoty implementovány do grafického zobrazení.

Graf 21 SWOT analýza (Vlastní, 2024)

Z grafu je patrné, že za vhodnou strategii je považována strategie spojení. Jedná se o strategii, jejímž cílem je využít dostupných příležitostí k minimalizaci slabých stránek. V praxi se jedná zejména o tvorbu nových vzdělávacích materiálů, organizaci vzdělávacích akcí pro preventisty a využití dostupných sdělovacích a komunikačních prostředků, a to nejen pro komunikaci s preventisty ale i s občany při přípravě na mimořádné události. Je třeba zmínit i možnost finančního ohodnocení a početnou členskou základnu sborů dobrovolných hasičů.

8 NÁVRHY A DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ AKTUÁLNÍHO STAVU

Ve vztahu k navrhovaným opatřením je třeba si uvědomit, že referenti prevence a výchovné činnosti fungují ve strukturách sborů dobrovolných hasičů na bázi dobrovolnosti a nelze tedy žádným způsobem vyžadovat výkon všech činností na úseku požární prevence.

Jedním z problémů, se kterým se ORP Bystřice nad Pernštejnem na úseku preventivně výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů potýká je absence preventivistů ve většině obcí správního obvodu. I přes zvyšující se počet zájemců o získání odbornosti je uvedené množství stále nedostačující. Důvodem nízkého počtu je zejména nevědomí členů o možnosti získání odbornosti. Jak vyplynulo z řízeného rozhovoru uskutečněného s vedoucím okresní odborné rady prevence, informace o možnosti získání odbornosti by měla být členům poskytnuta prostřednictvím starostů okrsků informujících starosty jednotlivých sborů dobrovolných hasičů. Současně s tím je termín konání uveřejněn na webových stránkách Okresního sdružení hasičů Žďár nad Sázavou. Z vlastní zkušenosti však považují uvedenou možnost za nedostatečnou, neboť v naprosté většině případů se uvedená informace žádným z výše uvedených způsobů ke členům nedostane.

Návrhem je zejména využití komunikačních prostředků k hromadnému rozeslání uvedené informace přímo jednotlivým starostům sborů dobrovolných hasičů, případně členům samotným. Vhodné se jeví i využití sociálních sítí, jenž umožňují v krátkém časovém úseku distribuovat potřebné informace většímu množství uživatelů. Zejména v dnešní době moderních technologií lze tento krok považovat za velice přínosný.

Další z příčin nízkého zastoupení odbornosti ve strukturách sborů dobrovolných hasičů je i fakt, že zastoupení odbornosti ve sboru je pouze doporučené. Vhodné by bylo ustavit funkci preventisty ve sboru jako povinnou, vymezit oblast vykonávaných činností a uvedenou skutečnost promítnout do Stanov Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.

Nízký počet preventivistů však není jediným zjištěným nedostatkem. Z provedeného dotazníkového šetření vyplynulo, že řada preventivistů dostatečně nevyužívá své odbornosti a na úseku preventivních činností není příliš aktivní. Jedním z důvodů je zejména novelizace zákona, která vyňala možnost provedení preventivních požárních kontrol domácností, na základě níž řada členů ztratila hlavní náplň a smysl práce v dobrovolném uskupení. Dalším z důvodů nízké aktivity je i nedostatečné množství srozumitelných vzdělávacích materiálů, které by jasně vymezovaly okruh činností preventivistů a stanovovaly postupy při jejich realizaci.

Navrhovaným opatřením je vytvoření metodického materiálu pro činnost preventisty sboru dobrovolných hasičů obce, který by jasně vymezoval postupy a základní oblasti činností na úseku požární prevence. Do uvedeného vzdělávacího materiálu by bylo vhodné zařadit i dříve vykonávanou problematiku preventivních kontrol domácností, avšak za předpokladu, že odstranění zjištěných závad nelze vymáhat. Občanům majícím zájem o provedení kontroly by tak byly poskytnuty potřebné rady a doporučení vedoucí k zajištění požární bezpečnosti domácností.

Jedním z kroků vedoucích ke zvýšení počtu vykonávaných činností na úseku požární prevence by byla i možnost finančního ohodnocení preventistů obcemi, neboť se ve většině případů jedná o časově náročné, avšak pro obce přínosné aktivity. Vše by záviselo na individuální dohodě obou smluvních stran.

Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že úroveň znalostí preventistů není dostačující, neboť značná část z nich nedisponuje potřebnými znalostmi z oblasti požární ochrany. Uvedená skutečnost však nekoresponduje s názorem většiny, která se domnívá že podmínky k získání a prodloužení způsobilosti jsou nastaveny správně.

Zájemci o získání odbornosti na webových stránkách Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska naleznou soubor 60 testových otázek spolu se správnými odpověďmi a jejich kombinace je předmětem vykonávané zkoušky k získání odbornosti. Je třeba však konstatovat, že došlo-li by ke ztížení aktuálně nastavených podmínek, zájem a úspěšnost by rapidně klesly. Uvedená skutečnost byla mj. potvrzena i vedoucím okresní odborné rady prevence.

Návrhem k dosažení potřebné úrovně znalostí je začlenění do struktur přípravy i tzv. sezónní vzdělávací akce preventistů. V rámci každého sezení, organizovaného v předem určeném měsíci by byla probírána aktuální tematika vztahující se k danému období (např. na začátku topné sezóny, tj. v měsíci září by byli preventisté seznámeni s problematikou čištění komínů a spalinových cest apod.). Jednotlivým preventistům by tak byla dána možnost rozšířit si nejen své obzory, ale zároveň se soustředit na činnosti které považují za přínosné pro jejich obec a je samotné. Samozřejmostí je pokračování v organizaci cyklických vzdělávacích seminářů.

Závěrem lze konstatovat, že i přes nesystematický přístup některých členů k provádění preventivně výchovné činnosti jsou dobrovolní členové klíčovým prvkem místních komunit přispívajícím k vytváření bezpečnějšího prostředí pro život.

ZÁVĚR

Díky vzájemné spolupráci řady subjektů a institucí na úseku požární ochrany vznikl ucelený systém předcházení mimořádným událostem, jehož primárním cílem je zajištění ochrany lidských životů, zdraví a majetkových hodnot. Ke správnému fungování je však zapotřebí značné množství lidských zdrojů poskytujících podporu předmětné oblasti. Zejména referenti prevence a výchovné činnosti by měli být protagonisty vytváření společenské osvěty.

Rostoucí význam požární ochrany je charakterizován historickými prameny poukazujícími na nezbytnost dobrovolných uskupení a členů v nich působících. Zejména to je jedním z nedostatků, se kterými se preventivně výchovná činnost sborů dobrovolných hasičů na území obce s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem potýká. Nízký počet aktivních jedinců se projevuje i ve fungování rady obcí, kdy některé z nich nemají zřízenou ohlašovnu požárů nebo nevedou zákonem stanovenou dokumentaci požární ochrany obce.

Oblastí, na kterou je třeba se zaměřit je nízká úroveň znalostí jednotlivců. V tomto případě je třeba si uvědomit, že předání chybné informace některé z cílových skupin může vést k nesprávné reakci obyvatelstva na mimořádné události a případné újmě na zdraví či životě.

Jedním z východisek pro efektivní provádění preventivně výchovné činnosti je i vhodné prostředí a adekvátně nastavené podmínky. V současné době lze konstatovat, že oblast prevence sborů dobrovolných hasičů postrádá dostatečné množství vzdělávacích a metodických materiálů, jenž by napomohly a výrazně usnadnily výkon preventivních aktivit jednotlivcům. Vzhledem ke skutečnosti, že někteří dobrovolníci předmětné oblasti věnují značnou část svého volného času lze tento nedostatek považovat za zásadní. Naopak velice kladně lze hodnotit přístup okresní odborné rady prevence Žďár nad Sázavou, která pro preventivní zajišťuje cyklické vzdělávací semináře. Zároveň nabízí možnost konzultace v případě nejistoty či neznalosti určité oblasti prevence.

Veškeré orgány a uskupení působící na úseku požární ochrany spojuje jednotný cíl, a to předcházet vzniku různým druhům mimořádných událostí. S modernizací světa a dynamickým vývojem společnosti se však objevují nová rizika a hrozby, kterým je třeba čelit. Zejména společenský pokrok nás neustále nutí přizpůsobovat se aktuálním trendům. Je proto nezbytné, aby i sbory dobrovolných hasičů byly začleněny do aktuálních problematik a zároveň byly schopny adekvátně reagovat na vzniklé situace.

Původní záměr zpracování diplomové práce potvrzují zjištěné skutečnosti, na základě nichž byla navržena doporučení vedoucí ke zlepšení aktuálního stavu požární prevence vykonávané referenty prevence a výchovné činnosti. Za účelem zvýšení úrovně preventivně výchovné činnosti a usnadnění výkonu činností jednotlivým členům byl vytvořen metodický materiál, jenž je k práci přiložen jako volná příloha. Pevně věřím, že se jedná o cenný nástroj sloužící k zajišťování požární bezpečnosti dobrovolnými členy v jednotlivých obcích. Závěrem lze konstatovat, že stanovené cíle diplomové práce byly splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bezpečnostní strategie České republiky, 2023. Online. In: Vláda České republiky. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2023-10-26].

BĚLÍK, Milan, 2024. Vedoucí okresní odborné rady prevence Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [ústní sdělení]. Žďár nad Sázavou, 30. 1. 2024.

BIGELOW, Stephen J; PRATT, Mary K. a TUCCI, Linda, 2023. *What is a SWOT Analysis*. Online. TechTarget. Dostupné z: <https://www.techtarget.com/searchcio/definition/SWOT-analysis-strengths-weaknesses-opportunities-and-threats-analysis>. [cit. 2024-01-29].

Co je to POKOS, © 2024. Online. Příprava občanů k obraně státu. Dostupné z: <https://pokos.army.cz/co-je-pokos>. [cit. 2024-04-11].

ČESKO, 1985. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.

ČESKO, 2000a. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.

ČESKO, 2000b. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

ČESKO, 2001a. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>.

ČESKO, 2001b. Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-172>.

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>.

ČESKO, 2012. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#cast1>.

ČESKO, 2015. Pokyn GRH HZS ČR č. 6/2015, k realizaci preventivně výchovné činnosti u Hasičského záchranného sboru České republiky. In: *Sbírka interních aktů Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky*. Částka 6.

Činnost Hasičského záchranného sboru v rámci přípravy obyvatelstva, © 2023. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/cinnost-hasicskeho-zachranneho-sboru-v-ramci-pripravy-obyvatelstva.aspx>. [cit. 2023-12-29].

Das BBK stellt sich vor, © 2023. Online. Bundesamt für Bevölkerungsschutz und Katastrophenhilfe. Dostupné z: https://www.bbk.bund.de/DE/Das-BBK/Das-BBK-stellt-sich-vor/das-bbk-stellt-sich-vor_node.html. [cit. 2023-12-22].

Dohoda o spolupráci uzavřená mezi Hasičským záchranným sborem České republiky a Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2023. Online. In: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/smlouvy/2023_10_11-Dohoda_o_spolupraci_207-2023.pdf. [cit. 2024-01-21].

Fire and Rescue National Framework for England, 2018. Online. In: Gov.uk: The best place to find government services and information. Dostupné z: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5aec5974ed915d42f7c6bf18/National_Framework_-_final_for_web.pdf. [cit. 2024-01-14].

Fungování SDH dle nového Občanského zákoníku, © 2024. Online. Sbor dobrovolných hasičů Dobrá Voda u Hořic. Dostupné z: <https://www.sdh-dobravoda.cz/clanky/informace-pro-cleny-sdh/fungovani-sdh-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku.html>. [cit. 2024-01-20].

Für Eltern und Lehrende, © 2023. Online. Max & Flocke. Dostupné z: https://www.max-und-flocke-helferland.de/DE/ElternUndLehrer/elternUndLehrer_node.html. [cit. 2023-12-29].

HADDOW, George D.; BULLOCK, Jane A. a COPPOLA, Damon P., 2017. *Introduction to emergency management*. Sixth Edition. Elsevier. ISBN 978-0-12-803064-6.

HAID, Jaroslav a VALÁŠEK, Rudolf, 2013. *Hasiči 150: 150 let profesionálních hasičů v Brně*. Brno: Littera. ISBN 978-80-85763-78-2.

Historie a současnost, 2013. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/historie-a-soucasnost.aspx>. [cit. 2023-12-21].

Historie a vývoj sboru, © 2019. Online. Sbor dobrovolných hasičů Dolní Řasnice. Dostupné z: <https://www.sdhdolnirasnice.cz/historie/>. [cit. 2023-12-17].

Historie města Bystřice nad Pernštejnem, © 2022. Online. Bystřice nad Pernštejnem: oficiální stránky města. Dostupné z: <https://www.bystricenp.cz/historie>. [cit. 2024-01-23].

HOCHBRUCK, Wolfgang a HÜLSKEN, Helmut, © 2023. *Brandschutzerziehung und aufklärung*. Online. Vereinigung zur Förderung des Deutschen Brandschutzes. Dostupné z: <https://www.vfdb.de/referat-12/definition-von-brandschutzaufklaerung-und-erziehung>. [cit. 2023-12-29].

Home fire safety visits, © 2023. Online. Kent Fire & Rescue Service. Dostupné z: <https://www.kent.fire-uk.org/hfsv>. [cit. 2023-12-12].

Chytré blondýnky radí, © 2023. Online. Portál krizového řízení HZS JMK: KRIZPORT. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi>. [cit. 2023-10-17].

JHA, Deepak Kumar; SAMRAT, Rahul a SANYAL, Prasanta, 2020. The first evidence of controlled use of fire by prehistoric humans during the Middle Paleolithic phase from the Indian subcontinent. Online. *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*. Vol. 562. ISSN 0031-0182. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.palaeo.2020.110151>. [cit. 2023-11-07].

Kdo jsme, b. r. Online. Český červený kříž. Dostupné z: <https://www.cervenkykruz.eu/kdo-jsme>. [cit. 2023-12-29].

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030, 2021. Online. In: Praha: Generální ředitelství HZS ČR. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-oob-2025-2030-pdf.aspx>. [cit. 2023-10-10].

Koncepce vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení, 2017. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-vzdelavani-oobakr-pdf.aspx>. [cit. 2023-10-26].

Konference Zdraví a bezpečí, b. r. Online. Záchranný kruh. Dostupné z: <https://www.zachranny-kruh.cz/nase-projekty/konference-zdravi-a-bezpeci/konference-zdravi-a-bezpeci.html>. [cit. 2024-01-14].

MACHÁČEK, Josef a MAREK, Karel, 1931. *Almanach dobrovolného hasičstva sdruženého v České zemské hasičské jednotě*. Praha: Propagační družstvo hasičské při České zemské hasičské jednotě.

MAJER, Jan, 2007. *Metodická příručka pro činnost referentů prevence a výchovné činnosti*. Online. In: SH ČMS. Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/prevence/met-pokyn-prventista/2022/Metodicka_prirucka_pro_preventisty_SDH-uvod_Majer.doc. [cit. 2023-12-20].

MARTÍNEK, Bohumír, 2014. *Metodický manuál pro přípravu preventistů ochrany obyvatelstva*. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-146-0.

MARTÍNEK, Bohumír; LINHART, Petr et al., 2006. *Ochrana obyvatelstva: studijní materiál k modulu E*. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/modul-e-ochrana-obyvatelstva-pdf.aspx>. [cit. 2023-11-19].

Metodický pokyn Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska k provádění přípravy k získání odbornosti v oblasti ochrany obyvatelstva, 2020. Online. In: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. https://www.dh.cz/images/Dokumenty/ochrana-obyvatelstva/metodicke-manualy/MP_c_1_2020_Odbornosti_OO_23_1_2020.pdf. [cit. 2024-01-19].

Metodický pokyn Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska k získání a prolongaci odbornosti v oblasti požární prevence, 2016. Online. In: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/prevence/met-pokyn-prventista/MP_Prev-METOD.POKYN_PREVENTISTA_schv._leden_2016.pdf. [cit. 2024-01-19].

Naše projekty, b. r. Online. Záchraný kruh. Dostupné z: <https://www.zachranny-kruh.cz/nase-projekty/>. [cit. 2023-10-17].

NITRA, Josef, 2010. *Oheň a lidé v českých zemích do roku 1895*. Nové Město nad Metují: Hasiči. ISBN 978-80-904606-0-7.

NITRA, Josef, 2020. *Pompiéři, požárníci, hasiči: dějiny českého hasičství*. 2. aktualizované vydání. Praha: Triton. ISBN 978-80-7553-848-2.

O Červeném kříži a humanitárním právu ve škole, b. r. Online. Český červený kříž. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/aktuality/cervenykriz-7-zs>. [cit. 2023-12-29].

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015. Online. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/skripta-oob-a-kr-pdf.aspx>. [cit. 2024-01-05].

O nás, b. r. Online. Záchraný kruh. Dostupné z: <https://www.zachranny-kruh.cz/o-nas/>. [cit. 2023-10-11].

PÁTEK, Jiří; ŘEPISKÝ, Miroslav; UZEL, Vlastimil; RYBÁŘ, Pavel a ZEMAN, Luboš et al., © 2001. *Hasiči a záchranáři na přelomu tisíciletí: stručný průřez historií hasičů v českých zemích*. Praha: MJF. ISBN 80-86284-15-8.

Počet obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností České republiky, 2023. Online. In: Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/191186757/1300722302.pdf/e8509896-4d8a-45d0-a24d-d71e49af9bc2?version=1.1>. [cit. 2024-01-23].

PORZAK, Robert, 2019. *Profylaktika w szkole: Stan i rekomendacje dla systemu oddziaływań profilaktycznych w Polsce*. Online. In: Bezpieczna szkoła. Dostupné z: https://www.profilaktycy.pl/images/zasoby_pliki/ksiazka/Profilaktyka_w_szkole.pdf. [cit. 2024-01-07].

Požární bezpečnost na akcích s větším počtem osob, © 2024. Online. Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozarni-bezpecnost-na-akcich-s-vetsim-poctem-osob.aspx>. [cit. 2024-01-21].

Požární ochrana v obcích: základní informace o povinnostech na úseku zajišťování úkolů požární ochrany, 2013. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/pozarni-ochrana-v-obcich-2013-ppt.aspx>. [cit. 2024-01-21].

Prevence a výchovná činnost, © 2023. Online. SDH Sobíňov. Dostupné z: <https://sdhsobinov.wixsite.com/sdhsobinov/prevence-a-vychovna-cinnost?lang=pl>. [cit. 2023-12-20].

Prevence se vyplácí, © 2023. Online. Policie České republiky. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/okresni-reditelstvi-pcr-novy-jicin-prevence-prevence-se-vyplaci.aspx>. [cit. 2023-12-29].

Preventivně výchovná činnost, © 2014. Online. Vzdělávání členů SH ČMS. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=50&head=84>. [cit. 2024-01-21].

Preventivně výchovná činnost, © 2023. Online. Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-preventivne-vychovna-cinnost-preventivne-vychovna-cinnost.aspx>. [cit. 2023-12-20].

Program Bezpieczna+, 2020. Online. Bezpieczna szkoła. Dostupné z: <https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/programy/program-beezpieczna/>. [cit. 2023-12-09].

Projekt programu pro základní školy, b. r. Online. Hasík CZ: Preventivně výchovná činnost v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Dostupné z: http://www.hasik.cz/projekt_zs.html. [cit. 2023-10-17].

Pro školy, b. r. Online. Záchranný kruh. Dostupné z: <https://www.zachranny-kruh.cz/pro-skoly/>. [cit. 2023-10-17].

Pro školy a učitele, © 2024. Online. Příprava občanů k obraně státu. Dostupné z: <https://pokos.army.cz/pro-skoly-ucitele>. [cit. 2023-12-29].

Referent prevence: preventista, © 2014. Online. Vzdělávání členů SH ČMS. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=50&head=84&subhead=106>. [cit. 2024-01-21].

ŘEHÁK, David; MARTÍNEK, Bohumír a LEGIERSKÁ, Petra, 2019. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-220-7.

Sala Edukacyjna Ognik, © 2023. Online. Jednostki Państwowej Straży Pożarnej. Dostupné z: <https://www.gov.pl/web/kmpsp-wroclaw/sala-edukacyjna-ognik>. [cit. 2023-12-20].

Secondary school visits, © 2023. Online. London Fire Brigade. Dostupné z: <https://www.london-fire.gov.uk/schools/secondary-school-visits/>. [cit. 2023-12-10].

SLOVENSKO, 2001. Zákon č. 314/2001 Z. z., o ochrane pred požiarmi. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-314#f2659174>.

Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2019. Online. In: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z: <https://mladez.dh.cz/images/Dokumenty/mladez/dokumenty/smernice-cinnost-2019/Smernice-cinnosti-s-kolektivy-mladych-hasicu-od-2019.pdf>. [cit. 2024-01-20].

Specialista ochrany obyvatelstva, 2017. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/info-specialista-pdf.aspx>. [cit. 2024-01-19].

Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2005. Online. In: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. 9. 7. 2021. Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/Vnitroorganizacni/Stanovy_SH_ČMS_2021/Stanovy_SH_CMS_9.7.2021_-_podepsane.pdf. [cit. 2023-10-26].

Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2019, 2020. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/statisticka-rocenka-2019.aspx>. [cit. 2024-03-15].

Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2020, 2021. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/so_ubor/rocenka-2020-pdf.aspx. [cit. 2024-03-15].

Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2021, 2022. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/so_ubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2021-pdf.aspx. [cit. 2024-03-15].

Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2022, 2023. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/so_ubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2022-pdf.aspx. [cit. 2024-03-15].

Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru České republiky za rok 2023, 2024. Online. In: Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/so_ubor/informacni-servis-statistiky-rocenka-2023-pdf.aspx. [cit. 2024-03-15].

Strategie území správního obvodu ORP Bystřice nad Pernštejnem ..., 2015. Online. In: Bystřice nad Pernštejnem: oficiální stránky města. Dostupné z: <https://www.bystricenp.cz/pdf/strategie.pdf>. [cit. 2024-01-23].

SZASZO, Zoltán, 1995a. Zabezpečování požární ochrany v obci. *150 – Hoří: odborný časopis požární ochrany*. Roč. 5, č. 7, s. 11. ISSN 0682-8467.

SZASZO, Zoltán, 1995b. Zrušení funkcí technik požární ochrany a specialista požární ochrany. *150 – Hoří: odborný časopis požární ochrany*. Roč. 5, č. 6, s. 5. ISSN 0682-8467.

SZASZO, Zoltán, 2010. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. ISBN 978-80-86640-60-0.

SZASZO, Zoltán, 2021. Vznik první organizované české hasičské jednoty. *112: Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Roč. 20, č. 6, s. 24 – 25. ISSN 1213-7057.

Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike: ISCED 1 – primárne vzdelávanie, 2008. Online. In: Národný inštitút vzdelávania a mládeže. Dostupné z: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/isced1_spu_uprava.pdf. [cit. 2023-12-14].

Technik ochrany obyvatelstva, 2013. Online. In: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z: <https://www.dh.cz/images/Dokumenty/ochrana-obyvatelstva/metodicke-manualy/ucebni-osnovy-technik-OOB-07-2013.pdf>. [cit. 2024-01-19].

Usnesení Vlády České republiky č. 478 ze dne 28. června 2023 o Bezpečnostní strategii České republiky, 2023. Online. In: Vláda České republiky. Dostupné z: <https://www.odok.cz/portal/services/download/attachment/2023/478/pdf/>. [cit. 2023-10-26].

VIČAR, Radim a SKORUŠA, Leopold, 2016. Patnáct let platnosti tzv. krizové legislativy v České republice. Online. *The Science for Population Protection*. Roč. 8, č. 2. ISSN 1803-635X. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/32/240.pdf>. [cit. 2023-12-20].

Výroční zpráva, 2022. Online. In: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/vyrocnizprava/2022/vz-2022_SH-CMS_online.pdf. [cit. 2023-10-26].

Vzdělávací projekt Hasiči pro školy, b. r. Online. Hasiči pro školy: Komplexní podpora HZS ČR pro výuku Ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí na 2. stupni základních škol. Dostupné z: <https://www.hasiciproskoly.cz/o-projektu>. [cit. 2023-10-17].

Závěrečná zpráva o činnosti koordinačního týmu BESIP v ČR, 2021. Online. In: BESIP. Dostupné z: <https://besip.cz/getattachment/Pro-odborniky/Narodni-strategie-BESIP/Plneni-strategie/21-Zprava-o-cinnosti-koordinacniho-pracoviste-BESIP-za-rok-2020.pdf?lang=cs-CZ>. [cit. 2023-12-29].

Zebra se za Tebe nerozhledne, © 2023. Online. Policie České republiky. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zebra-se-za-tebe-nerozhledne-800265.aspx>. [cit. 2023-12-05].

Z historie našich hasičů: Odměnou za pomoc při hašení požáru byl i sud piva, 2021. Online. Praha 1. Dostupné z: <https://www.praha1.cz/z-historie-nasich-hasicu-i-odmenou-za-pomoc-pri-haseni-pozaru-byl-i-sud-piva/>. [cit. 2023-12-13].

Zpráva o činnosti Zdravotnické záchranné služby Ústeckého kraje, 2020. Online. In: Zdravotnická záchranná služba Ústeckého kraje. Dostupné z: <http://www.zzsuk.cz/wp-content/uploads/2016/04/2019.pdf>. [cit. 2023-12-29].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
OČMU	Ochrana člověka za mimořádných událostí
OORP	Okresní odborná rada prevence
ORP	Obec s rozšířenou působností
POKOS	Příprava občanů k obraně státu
PVČ	Preventivně výchovná činnost
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SH ČMS	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
ÚOROO	Ústřední odborná rada ochrany obyvatelstva
ÚORP	Ústřední odborná rada prevence

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa pokrytí České republiky programem Hasík CZ (Projekt programu pro základní školy, b. r.)	28
Obrázek 2 Obec s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem (Vlastní, 2024).....	44

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počet mimořádných událostí za období let 2019–2023 (Vlastní zpracování dle Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru ..., 2019–2023)	46
Tabulka 2 Počet požárů za období let 2019–2023 (Vlastní, 2024).....	47
Tabulka 3 SWOT analýza (Vlastní, 2024).....	68
Tabulka 4 Hodnocení SWOT analýzy (Vlastní, 2024).....	70
Tabulka 5 Stanovení hodnot prostředí (Vlastní, 2024).....	71

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Splnění podmínek k udržení odbornosti (Vlastní, 2024).....	49
Graf 2 Podmínky k udržení a získání odbornosti (Vlastní, 2024)	50
Graf 3 Realizace preventivně výchovné činnosti (Vlastní 2024)	50
Graf 4 Dokumentace požární ochrany obce (Vlastní, 2024)	51
Graf 5 Ohlašovna požárů (Vlastní, 2024).....	52
Graf 6 Organizace akcí s větším počtem osob (Vlastní, 2024)	53
Graf 7 Zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody (Vlastní, 2024).....	53
Graf 8 Rady a doporučení v oblasti požární ochrany (Vlastní, 2024)	54
Graf 9 Vzdělávací materiály pro činnost preventistů (Vlastní, 2024)	55
Graf 10 Čištění a kontroly spalinových cest (Vlastní, 2024).....	55
Graf 11 Právní předpis stanovující povinnosti fyzických osob (Vlastní, 2024).....	58
Graf 12 Ukládání nevyhladlého popelu (Vlastní, 2024).....	59
Graf 13 Dokumentace požární ochrany obce (Vlastní, 2024)	60
Graf 14 Skladování látek se sklonem k samovznícení (Vlastní, 2024)	60
Graf 15 Skladování pohonných hmot pro osobní automobily (Vlastní, 2024).....	61
Graf 16 Kontrola a čištění spalinových cest (Vlastní, 2024).....	62
Graf 17 Kontrola provozuschopnosti hasicího přístroje (Vlastní, 2024).....	63
Graf 18 Skladování hořlavých látek v půdních prostorech (Vlastní, 2024)	63
Graf 19 Podmínky zabezpečení komínových dvířek (Vlastní, 2024).....	64
Graf 20 Propan-butan (Vlastní, 2024)	65
Graf 21 SWOT analýza (Vlastní, 2024)	72

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření a testová část

Příloha P II: Metodický materiál pro činnost preventisty SDH obce – volná příloha

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A TESTOVÁ ČÁST

Vážení preventisté,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro zpracování mé diplomové práce na téma „Preventivně výchovná činnost sborů dobrovolných hasičů obce s rozšířenou působností Bystřice nad Pernštejnem.“ Dotazník je zcela anonymní a veškeré odpovědi budou použity pouze pro účely souhrnného vyhodnocení.

Dotazník je rozdělen na dvě části. První část je věnována činnostem na úseku požární ochrany. Druhá část se zaměřuje na znalosti z předmětné oblasti.

Ráda bych Vás požádala o pravdivé a samostatné vyplnění dotazníku.

Děkuji za Váš čas,
prap. Bc. Michala Plucková

První část dotazníkového šetření

- 1. Splňujete podmínky nezbytné k prodloužení odbornosti (tj. účast minimálně na 3 seminářích za pětileté období)?**
  - a. Ano
  - b. Ne
  - c. Nevím
- 2. Myslíte si, že způsob získání a podmínky k udržení odborné způsobilosti jsou nastaveny správně?**
  - a. Ano
  - b. Ne
- 3. Podílíte se v rámci Vaší obce na realizaci preventivně výchovné činnosti ve školských zařízeních?**
  - a. Ano
  - b. Ne
- 4. Napomáháte obci při vytváření, vedení a kontrole dokumentace požární ochrany obce?**
  - a. Ano
  - b. Ne
- 5. Máte v obci zřízenou ohlašovnu požárů?**
  - a. Ano
  - b. Ne
- 6. Byl/a jste někdy požádán/a ve vztahu k požární ochraně o spolupráci při organizaci akce s větším počtem osob?**
  - a. Ano
  - b. Ne

7. Podílíte se na kontrolách zabezpečení obce otevřenými zdroji požární vody?
- Ano
  - Ne
8. Obrátil se na Vás některý z občanů o pomoc či radu v oblasti požární ochrany?
- Ano
  - Ne
9. Myslíte si, že je pro výkon činností preventivistů k dispozici dostatečné množství vzdělávacích materiálů?
- Ano, je dostačující
  - Ne, není dostačující
10. Seznamujete občany s problematikou čištění a kontrol spalinových cest?
- Ano
  - Ne

Druhá část dotazníkového šetření

11. Základním předpisem pro stanovení povinností fyzických osob na úseku požární ochrany je:
- Zákon č. 26/2001 Sb., o povinnostech fyzických osob na úseku požární ochrany
  - Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
  - Zákon č. 280/2013 Sb., o Hasičském záchranném sboru
12. Při používání tepelných spotřebičů se nevychladlý popel ukládá:
- Do nehořlavých uzavíratelných nádob
  - Do nehořlavých nádob, další požadavky nejsou stanoveny
  - Na volné místo u domu tak, aby vychladl ve venkovním prostředí
13. Dokumentace požární ochrany obce je tvořena:
- Řád ohlašovny požárů, požární řád obce, dokumentace o školském zařízení v obci, dokumentace o počtu požárů na území obce, seznam členů sboru dobrovolných hasičů
  - Řád ohlašovny požárů, požární řád obce, dokumentace k zabezpečení preventivně výchovné činnosti, dokumentace k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob, dokumentace k zabezpečení úkolů požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu
  - Řád ohlašovny požárů, požární řád obce, dokumentace k zabezpečení únikových cest na obecním úřadě, dokumentace využití hasicích přístrojů na území obce, seznam subjektů provozujících činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím
14. Při skladování látek majících sklon k samovznícení (např. brikety či hnědé uhlí):
- Fyzická osoba nesmí tyto látky skladovat
  - Je nutné kontrolovat teplotu každé 2 hodiny
  - Se musí sledovat, zda nedochází k procesu samovznícení

15. V jednotlivých a řadových garážích lze ukládat pro osobní automobily nejvýše:

- a. 20 litrů pohonných hmot
- b. 40 litrů pohonných hmot
- c. 50 litrů pohonných hmot

16. Lhůty pro kontrolu a čištění spalinové cesty stanovuje:

- a. Vyhláška č. 111/1981 Sb.
- b. Vyhláška č. 146/2001 Sb.
- c. Vyhláška č. 34/2016 Sb.

17. Kontrola provozuschopnosti přenosného hasicího přístroje se v rodinném domě provádí:

- a. Nejméně jednou ročně
- b. Nemusí se provádět vůbec
- c. Nemusí se provádět prvních 10 let, následně se provádí každý rok

18. Fyzické osoby skladovat hořlavé látky v půdních prostorách:

- a. Mohou, ale nejméně ve vzdálenosti 60 cm od vnějšího povrchu komínového tělesa
- b. Mohou, ale ve vzdálenosti nejméně 1 m od vnějšího povrchu komínového tělesa
- c. Nemohou

19. Komínová dvířka otvorů, umístěných na veřejně přístupných místech (např. schodiště, chodby) mají být:

- a. Uzavřeny těsnými jednoduchými nebo zdvojenými komínovými dvířky z nehořlavých materiálů
- b. Označeny červenou samolepkou s nápisem „Komínová dvířka“
- c. Uzamykatelná nebo zajištěna uzamykatelnou závorou

20. Propan-butan je:

- a. Zkapalněný uhlovodíkový plyn, který je těžší než vzduch
- b. Zkapalněný uhlovodíkový plyn, který je lehčí než vzduch
- c. Hořlavá kapalina, která je těžší než voda

Ještě jednou děkuji za Váš čas a vyplnění dotazníku.